

ZAFERİN GÜVENCESİ ÖRGÜTLÜLÜKTÜR

TBKP LİDERLERİYLE
SÖYLEŞİ

AYLIK
GENÇLİK
DERGİSİ
Nisan '88
80
900 TL
KDV Dahil

YARIN

SOLDA YENİ BİR POLİTİK KÜLTÜR YARATILMALIDIR

- Çevre ve Yaşam
- Filistin'in Onuru Gençlik

- Genç Nazım
- Sinema ve Müzik Yazıları

- Liseliler Barışı Yazıyor
- Yarın, Avrupa Gençlik Örgütleri Toplantısında

ÖĞRENCİ DERNEKLERİ KAPATILAMAZ

dernekler öğrenci hakları için vardır,

Öğrenci dernekleri öğrenci gençliğin akademik-demokratik istemlerini dile getirmek amacıyla kuruldu. Peki öğrenci gençliğin akademik-demokratik istemleri nedir? Dernekler öğrenciler için, öğrenciler adına hangi istemleri dile getirebilirler? Ne istemlerdir?

Kuşkusuz, öğrenci kitlesinin ortak istemleri başlığı altında derneklerden önce, derneklerin dışında oluşturulmuş bir kategori yok. Derneklerin kendi dışlarında varolan bir programı alıp benimsemeleri söz konusu değil, böyle bir programın varlığı söz konusu değil. Ne ki, öğrenciler var. Yıllardır sınıp duran sorunlar, her an duyumsadıkları sıkıntılarıyla, öğrenciler var. Bir de, öğrencilerin hakları var. İnsan olmanın, yurttaş olmanın kaynakları olan hakları, anayasal hakları var. Dernekler, öğrenci kitlesinin kıpır kıpır sesliliğine ve zaman zaman kendiliğinden patlamaları yükselen sesine kulak vermiyor. Öğrenci gençliğin akademik-demokratik istemlerini içiçleri bulurlardır. Kantinlerde, yurtda, anfilerde öğrenciler arası sohbetlerde, öğrencilerin yakınmalarında büyük patlamalarını, geniş öğrenci kitlesine malolacak istemlerinin öncülleri vardır. Bunları bulup çıkarmak derneklerin görevidir.

Dernekler bugün, sınıp da olsa, öncü örgütleyle nitelikleri taşıyan bir tabana oturmuşlardır. Derneklerin üye sayısı ve ilişkiler ağı en geniş öğrenci kesimlerinin nabızını tutmaya elverişli noktaya ulaşmıştır. Bugün, dernekleşmiş öğrenciler arasında dernekleşme hattının güçlendirilmesi uğraşının ve dışa dönük savaşının yükseltilmesinde konusunda tüm eğitimli kapsayıcı bir birlik sağlanabilirse bu görevin başarılanmasında hiçbir neden olmayacaktır.

Kuşkusuz, masa başında genel doğrulardan, temel hak ve ihtiyaçlardan yola çıkarak öğrenci gençliğin istemlerinin ne tür olabileceği ya da olmasa gerektirici arayışlarıdır. Böyle bir çalışma tümüyle yarasız da değildir. Bizlere öğrenci istemleri konusunda uzun bir liste, kabarcık bir

dosya sağlar. Ne var ki, hangi istemlerin ne zaman, ne ölçüde öne çıkarılacağı, nelerin propagandasına ağırlık verilceğini belirlemek amacıyla bunlar arasında yapılacak bir öncelikler aralaması, önceliğin öğrencilerin aralarında öznel yargılarına ve kendi değerlerine dayanarak diletiklerini gerçekleştirmeleri politik bir davranış olmaz. Geniş kitlelerin katılımı, amaçlanan istem ve sloganlar, geniş kitlelerin amansız ve eğitimli değerlendirecek belirlenmelidir.

Uzun bir süredir dergimizce işlenmekte olan kurultay önerisi, gerçekleştirmede akademik demokratik istemler katilmi bir süreçte belirlenerek, demokratik öğrenci hareketinin zengin ve kapsamlı bir programı oluşturulabilir. Geçtiğimiz aylarda öğrenci hareketinde yaşanan olumlu gelişmeler bu beklentileri desteklemektedir.

Ne var ki, kurultay çalışması kendi dinamiğinin elverdiği hızla sürerken, rejimin öğrenci derneklerine yönelik saldırıları da ilan edilmiş bir savaş boyutlarına ulaşmıştır. Bugün, öğrenci dernekleri 59. maddede veya başka gerekçelerle birer ikiser kapatılmaktadır. Derneklerin etkinliklerini durdurma ve kapatma istemi ile mahkemelere başvurma olayları ülke düzeyinde sistemli bir kapatma politikasını kanıtlayan yaygın ve sıkıktadır. İL Dünya Savaşında Nazi Orduları birçok Avrupa ülkesine savaş ilan etmeden saldırı ve birçok küçük komşu ülke yıldırım saldırısı ile bir gece içerisinde ele geçirilmişti. Bunun sonucu olarak bu ülkelerin yöneticileri, başbakanları ülkelerinin işgal

edildiğini sabaha karşı kapılarını çalan Nazi subaylarından öğrenmek gibi trajikomik bir duruma düştüler. Rejimin öğrenci derneklerine saldırması için illa başbakan ya da başka bir devlet büyüğünün televizyona çıkıp öğrenci derneklerini zararlı gördüklerini ve kapatmayacak verdiklerini ilan etmesi gerekmez. Eğer dernekler, ülke çapında sürmekte olan saldırıyı algılamakta, buna karşı merkezi birleşik bir hareket yaratmakta daha fazla başarılı olsalardı, öğrenci hareketine hiç de yakışmayacak bir biçimde yitirilmez.

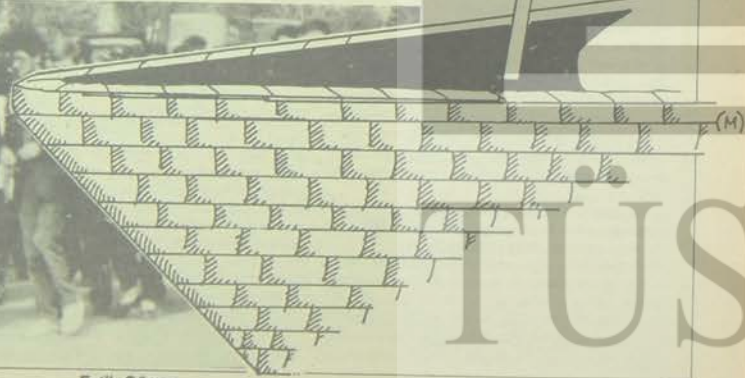
Dernekleri korumak için oluşturulacak merkezi birleşik hareket, doğal ve kaçınılmaz olarak "Öğrenci Dernekleri Kapatılmaz" sloganı ekseninde gelişecektir. Öğrenci derneklerinin demokratik mücadelesinde tüm toplum için tartışılmaz önemi ve değeri vardır. Şu temel gerçek süreci içinde değişmemiştir, öğrenci dernekleri YÖK'e karşı öğrencilerin haklarını savunurlar. Öğrenci derneklerinin varlığı ile öğrenci gençliğin haklarının korunması, istemlerinin gerçekleştirilmesi şansı, arasında ayrılmaz bir bütünlük vardır. Tüm bunlara karşın, sürekli kendi varlığını korumaya çalışan, yayınların gündemine sürekli olarak kendine yönelik saldırılar ve kendini savunma çabaları ile giren, öğrencilerin önüne hep "dernekler kapatılmaz" sloganı ile çıkan yapıların tabanını genişletme ve kitleleri örgütlemeye olanak sağlamıştır. Öz savunma temelinde gelişen ve bu amaçla geniş öğrenci kesimlerinin somut istemleriyle bütünlükte yeterince başanlı olmayan bir kopmaya, bugün

dernek üyesi olmayan öğrenci kesimlerinden de ancak dayanışma bağlamında bir ilgi ve destek gelecektir, doğaldır ki bu da sınırlı olacaktır.

Rejimin bu saldırısını geri püskürtmek için öğrenci derneklerinin başlatmaları bir kampanyada, açacakları bir eylem hatlarında temsilcisi oldukları geniş öğrenci kitlelerinin dayanışmasında, bu da sınırlı desteğe değil, etkin katılımına ihtiyaç vardır. Bunu sağlayacak olan da geniş öğrenci kesimlerini kucaklayacak sloganlar ve istemlerle ortaya çıkmaktır.

Başhtaki soruya dönersek, ne istemli? 59. maddenin kaldırılmasını istemli. "Artık 59. maddenin öğrenci derneklerini kapsamadığını anlatmayı bırakıp, 59. maddeye karşı çıkmalıyız. Hiçbir izne tabi olmadan tüm derneklere ve siyasi partilere üye olabilmeyi, öğrenci gençliğin anayasal hakkıdır." Öğrenci gençliğin anayasal hakkını istemli. Öğrenci derneklerinin varlığı ile öğrenci gençliğin hakları ve istemleri bir bütündür. Dernekler rejimin ilan edilmiş saldırısını püskürtürken, bu bütünlüğü yeniden üretmek, kendi varlıklarına son veren 59. maddenin öğrenci gençliğin anayasal haklarını, yurttaşlık haklarını elinden aldığı anlatılmak ve buna karşı çıkmak zorundadır.

öğrenci hakları için savunulmalıdır

Fatih Güven

ÖĞRENCİ HAREKETİ YÜKSELTMEK İÇİN demokratik, birleştirici, mücadeleci perspektif

80 sonrasında demokratik öğrenci hareketinin vucut bulduğu dernekleşme deneyimi inşil çakış bir grafik gösterdi. Denilebilir ki 1987/88 ders yılı başından beri, öğrenci derneklerine genel bir durgunluk egemen. Bu durgunluğun pek çok nedeni, ancak iki temel belirleyici var.

*Kitleleşememe: Üye sayılarındaki yavaş artış, kimi derneklere artmayı, hatta kimilerinde azalmayı; *Eylemsizlik: Yapılan protesto eylemleri, yansız çok kısıtlı senlik, yarışma türü kültürel çalışmalar, yayımlar ve genel kurulların dışında öğrenci hareketinin içinde bulunduğu durgunluğa aşmaya ve kitleleşmeye yönelik yaygın iş, ünün, ortaya koymama, etkinlik, eylem gerçekleştirilme durumu.

Birbirine neden-sonuç ilişkisiyle bağlı, birbirini belirleyen bu iki görünümün oluşmasında sorumluluk, derneklerin içinde bulunan beri etki, itici bir güç olarak yer alan herkesin kendisi omuzlarında hissedilebileceği bir ağırlık taşıyor. Sol, devrimci öğrenci dernekleri Kitleli içindeki en bilincilli, en mücadeleci unsur olmasın beklenir. Kaldı ki, böyle olduğu da gerçektir. İşte bizim, tüm çeşitlilik ve genişliği içinde yaşadığımız sol, devrimci öğrenci kendi arasındaki birliktelik anlayışını olgunlaştırmamış olmasının içinde bulunulan durgunlukta payı belirleyicidir.

Ortak iş yapılmasının önünde engel oluşturan tutumların, çoğunluğun kararına uymama, ikna olma eğilimi taşıyama, kendi görüşünü tartışmaya açık bir öneri değil, bir beyan olarak dayatma gibi düşüncesi yaşanmıştır. Kimi birimlerde, derneği çalıştırmama, dernek başvurusu yapma uğraşına bile çanta başla sarmamaya eğilimi gözlemlenmiştir. Bazı derneklerde iş yapma kaygısının yanısıra sürekli birlik çağrılarının üretilen etkiniyi yaratmada, birliğin sağlanmasında etkinlikler içinde eritilmediği olmuştur. Sol için tartışmaların iş yapılması ortamları oluşturması, işbirliğinin sağlanamaması, sol, devrimci genç-

lik dışındaki tepkisizlik ve sessizlikten yeri yeni kurtulmaya, silkinmeye çalışan kitleyi kendisi içinde kuralan demokratik etkinliğin arayışları içine girmelerini, dernekleşmeye soğuk bakmalarını getirmiştir.

Burada bir parantez açıp, rejimin öğrenci hareketini kısıtlamak, dernek kitlelerini tedirgin ve dernekleri yoketmek çabalarının sürdürüldüğü ve derneklerin içinde bulunduğu durumun kavranmasında, bu durumun anlaşılmasında bu çabaların bilinip, bunlara karşı savışılmasının temel olduğunu anımsatalım. Diğer yazılarımızda bunu ayrıntılı biçimde tartışıyoruz. Etil burada ilgilendiren, dernekleşme sürecinin kendi yapı ve dinamiğinden, kendi kitle ve önder güçlerinden kaynaklanan sorunlardır.

Derneklere üretilmeyince, etkinlik yapılmayınca, dernekler etkin mücadele araçları ve zengin çalışma ortamları olarak değerlendirilmeyince kitlelerde bir uzaklaşma, soğuma, bukknlık başlıyor. Kitleleşememe de iş yapmanın önünde engel oluşturmaktadır. İşte böylesi bir döngüye teslim olmak, birbir emekle kazanılan mevzilerin yitilmesi tehlikesini içinde barındırıyor.

İşbirliği, eylem birliği çok yönlü duyarlılıklar gerektirir. * Hiçbir eğitim, diğerlerini dışta bırakacak, eylemleri hazırlama, kotarlma, yönlendirilme katılım olanağı tanımayacak eylemleri savunmaya, yaşama geçirecek birliğe hizmet etmez; * Birlikte iş ve eylem çağrılarını sürekli yansız bırakarak, ertelemek, gerekçe göstermeden işlere, eylemlere katılmama da hareketi ve birliği, dolaylı göünse de, aslında doğrudan engeller.

Mücadele dinamiğinin gerektirdiği işlerin en sağlıklı yaşama geçirilişi biçimi demokratik katılım mekanizmalarının işletilmesidir. Bu mekanizmaları işletmek de, içinde yer almak da bir görev sayılmaktadır. Bu çerçevede, özerk-demokratik üniversite isteminin tartışılıp içine doldurulmasına olanak tanıyacak "nasıl bir ünver-

sitenmiş, pasifize edilmiş, dinamik, yaratıcılığ, umudu kırılmak istemmiş bir öğrenci kitleyi içinde kuralan demokratik yaygın örgütleri olarak öğrenci dernekleri, bu genç insanların mücadeleye kazanma sorumluluğundadır. Kitleleri nasıl olursun kendi yanına çekmek değil, kitleleri mücadeleye çekmek uğraşı onurlu ve verimli bir uğraştır. Mücadele dar tutulmazsa, ortak çıkarlarını geniş zemininde öğrenci kültürü, bilimsel, estetik, sportif tüm eğitimlerini ve öğrenme, üretme isteğini değerlendirerek etkinlikler düzenlenmelidir.

Dernek çalışmasını dar sınırlar içinde değil, esnek, kendi dışındaki ilgi ve eğitimli değerlendiren, bunları mücadeleye kazanma perspektifi taşıyan bir çalışma olarak görmek gerekiyor. (Burada Cumhuriyet Anketi'nde derneklere üye olmayan eğitimli ancak hemiz olmaması yüzde 42'lik bir oranı ortaya çıktığını bir kez daha anımsatalım.)

Böylesi bir gelişmeyi sağlamak aşamasında, ülke düzeyinde biraraya gelme çağrıları gerektirir. Bunlara olumsuz yanıt vermek, kayıtsız kalmak ister istemez işten, gelişmekten uzaklaştırıcıdır. Bu işbirliği, eylem birliği çok yönlü duyarlılıklar gerektirir.

İşbirliği, eylem birliği çok yönlü duyarlılıklar gerektirir. * Hiçbir eğitim, diğerlerini dışta bırakacak, eylemleri hazırlama, kotarlma, yönlendirilme katılım olanağı tanımayacak eylemleri savunmaya, yaşama geçirecek birliğe hizmet etmez; * Birlikte iş ve eylem çağrılarını sürekli yansız bırakarak, ertelemek, gerekçe göstermeden işlere, eylemlere katılmama da hareketi ve birliği, dolaylı göünse de, aslında doğrudan engeller.

Mücadele dinamiğinin gerektirdiği işlerin en sağlıklı yaşama geçirilişi biçimi demokratik katılım mekanizmalarının işletilmesidir. Bu mekanizmaları işletmek de, içinde yer almak da bir görev sayılmaktadır. Bu çerçevede, özerk-demokratik üniversite isteminin tartışılıp içine doldurulmasına olanak tanıyacak "nasıl bir ünver-

site" sorusuna verilen yanıtlar zenginleşerek, bir etkinliği 1987-88 ders yılı içinde gerçekleştirmek anlamı olacaktır. Yarım bu kapsamdaki önerilerini bir kurultay biçiminde formüle ediyor. Diğer sol öğrenci dergilerinin bu öneriyi olumlayan bakışları olmuştur. Çok sayıda öğrenci derneği eğitim araştırmaları çalışmaları da böylesi bir etkinliği hedefleyerek adimlar atmıştır.

Disüncü ve çabayı sahiplenen, geliştiren tüm derneklerin katıldığı böylesi bir etkinliğin, iktidar karşısında böylesi kritik bir dönemde ses vermek açısından büyük önem taşıyacaktır. Böylesi bir etkinliğin dışında kalanlar demokrasi ve birlik karşısındaki sorumluluğu omuzlamamış olacaktır. Her eğilimin birlikte kotarılmasına böylesine uygun bir etkinliğin er-telemesinde yarar yoktur.

Somut iş önerileri, yeni dernek çalışmaları ve yöntemlerine ilişkin öneriler, dernekleşme sürecinin birer bir okunması dönüp "al baştan" demek değil, daha ileri noktalarla ulaşmak içindir. Demokratik öğrenci hareketinin oluşup güçlenmesinde payı olan herkesin heyecan duymasına, ilgiyle karışılmasına gereken bir girişimdir. Varılan noktaya daha ileriye götürmek, koşulları teslim olan bir anlayışla da, "dar bir mücadele" anlayışıyla da mümkün olmaz. Mücadeleci bir gelişme çabası, öğrenciye, güçlenen bir mücadeleyi gerektirir. Bugün atılması gereken yeni adımları gelecekteki birleşiciliği şimdiden görülebilir.

SOL İÇİ YENİ İLİŞKİLER BİÇİMİ VE ÖĞRENCİ GENÇLİK

Sol içi yeni ilişkiler biçimi... Sol da yeni ve ortak bir politik kültürün oluşturulması görevi... Sol, devrimci güçlerini birleştirip, birlikte davranma yeteneğinin geliştirilip bir alışkanlık ve geleneğe dönüştürülmesi gereği...

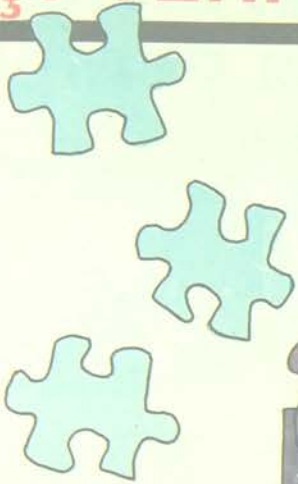
Açıklanmayı, kavranmayı, eylem içinde zenginleştirilmeyi bekleyen bu söz dizileri, demokrasi mücadelesine, demokratik öğrenci hareketinin bu mücadele içinde daha etkin ve güçlü bir unsur olarak yerleşmesine ilişkin önerilerimizin temel dayanak noktalarını oluşturuyor. Özellikle, toplumun demokratikleştirilmesi, mücadelesinin etkinleştirilmesi, yaygınlaştırılması ve başarılı kılınması sorunu, sol, devrimci güçler arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi ve birlikte ilişkilerine dönüştürülmesi doğrudan bağlı görüyoruz. Bilirsiniz ki, öğrenci gençlik içinde sol içi ilişkiler ve birlik sorununa aynı önemi veren diğer güçler de var. En azından, bölünmüşlükten, ayrılmaktan, sol içi farklılıkların ortak hareket ve iş yeteneğini engellemesinden yakından çok sayıda çevre ve kişi var.

Birliğin yaratılmasının, leheninden öteye geçmesi için ise, o birliği yaratacak unsurların, yani sol, devrimci güçlerin yeni bir anlayış, yaklaşım ve kültürü filizlendirecek zenginlikte bir tartışmayı ortaklaşa yürütmeleri gerektiği inancındayız. Ancak böyle bir tartışmadan doğacak ortak anlayışların pratikte somutlanıp, yerleşmesi mümkün olabilir. Bu yazı da, böylesi bir tartışmanın paragraflarından biri olmak amacıyla taşıyabilir ancak.

İLİŞKİLERDE YENİ BİR BİÇİM NEDEN GEREKLİ?

Sözünü ettiğimiz, savunduğumuz, ulaşmak istediğimiz her "yeni" ister istemez "eski"si üzerine bir bilgiyi, bir tanıyı, bir yorumu taşır bağrında. Sol içi ilişkilerin eski (varolan) biçimi nedir? Türkiye solunun, 12 Eylül 1980'e gelindiğindeki belirgin özelliği, ayrımsızlığı, bölünmüşlüğüydü. 80'den günümüze ortak yapılar oluştu ve birlikte davranma yolunda atılan tüm olumlu adımlar burada saygı ve beğenilecek şekilde tutulmuş kaydıyla, bugün de bu bölünmüşlüğü sürmektedir. Yöntem ve anlayışlara dayanan farklılaşmaların yanı sıra, birlikte iş yapma yeteneği de, gene kaydedilmiş olumlu gelişmelerle sıklıkla kalmak üzere, yeterince olgunlaşmış, yerleşmiş değildir. Demokratik öğrenci hareketinin pratiği bu olguyu somutlayan örnekler doludur.

12 Eylül rejimine karşı sürdürülen mücadelelerin en temel özelliği rejimin izlediği politikalar sonucu muhalefet güçlerinin hem nesnel, hem de öznel olarak güçlenmesidir. Bunun yanı sıra aykırı bir özelliği de belirleyici olması gereken öğrenci sol, sosyalist, devrimci güçlerin bölünmüşlüğü ve ortak iş yapabileceği özelliğinin yeterince geliştirilememiş olmasıdır.

Oysa düşman ortaktır. Egemen burjuvazi ortak düşmandır. Gençlik de nesnel olarak düşmanın düşmanıdır. Egemen burjuvazinin ve siyasal iktidarın temel hedeflerinden olan gençliğin rejime ve onun yanmasına YOK'e karşı birliğinin sağlanması bunun için belirleyici önemdedir. Öğrenci gençliğin bu birliğini sağlanmasında belirleyici güç sol ve devrimci güçlerdir. Onların pastayı paylaşmayı değil, pastayı büyütmeyi hedefleyen ortaklığı ve birliği; yeni yeni güçlerin mücadeleye katılımını sağlayacaktır.

Ortaklıklarımız farklılıklarımızdan çoktur. Mücadele ortak düşmanı karşı veriyor. Ve amaç, mücadele safınına paylaşmak değil sıklıkla ortak mücadele safına yenilerin katılmasını sağlamaktır. Birliğin temelini oluşturacak ortak politik kültür, her şeyden çok mücadeleyi yükseltmeye hizmet edecektir.

Öğrenci gençliğin sorunlarının aşılması, ortak istemlerinin gerçekleştirilmesi için öğrenci derneklerinde verilen mücadelelerin güçlenmesi, bunun için de derneklerin öğrenci gençliğin çoğunluğunu örgütlemeyi hedeflemesi gerekiyor. Derneklerin bölünmüşlüğü değil, sayılarının ve üyeliklerinin artması ortak çıkarımızdır.

Solun egemen burjuvazi karşısındaki gücü, sol içi ilişkilerde yakalananca birlik zeminiyle doğru orantılı olarak yükselmiştir. Çünkü bu solun toplumun diğer demokratik unsurlarına rejime karşı eylemlerde paralellik ve birliği sağlayacaktır.

Solun bütün kesimleri politika oluşumunda, politikaların başarısı için nesnel olarak dikkate almak zorunda olduğu birlik sorununu kadroların eğitiminde de dikkate alan ve öne koyan yaklaşım içinde olmalıdır. Bu tutum varlık nedenlerinin ayrıntılarının anlaşılmasını engellemez.

Yasemin Çongar

- Kadrolar politikalarının uygulanmasında önceden hazırlanmış senaryolar oynayan, aktarılan olmaksızın çıkararak politikaların hedeflerinin başarısını öne koyan bir tartışma ve insiyatifte donatılmış olmalıdır.
- Kimin yaptığını çok yapılan için hedeflerinin doğruluğunu ya da yanlışlığını öne koyan bir düşünce tarzı hakim kılınmalı, uygulanacak tartışma eyleminin başarısını etkilemesi oranında gündeme getirilmelidir. 12 Eylül çok şeyi değiştirdi. Pek çok politik kadronun bakışında önemli değişimler oldu. Eski sıfatlarla, bakışla yaklaşımına gereği ortadadır. Önyargular bir yana bırakılmaldır.
- Politik kadrolar öncelikle bütün sol gücü, "bunlar bizim insanımızdır" yaklaşımıyla değerlendirmelidir. Yoğun basık dönemlerde, ayrımsızlık silikletiren davranışlara yönelmeyi zorlukların sonucu olmaksızın çıkartmak, bilimsel bir davranış olarak yaygınlaştırmak gerektirir.
- Hiç kimse kendini "doğrunun tekeli" saymamalı, doğruların birlikte bulunacağı, birlikte geliştirileceği unutulmalıdır.

Ortak duyarlılığı "birlik" olacak bir sol politik kültürün yaratılması, sol, devrimci güçlerin her birine büyük sorumluluk yükliyor. Çünkü hem kendine, hem hareketin bütününe gerçekçi bir bakışı, yenilenmeyi, saptanan hataları düzeltmeye hazırlıklı olmayı gerektiriyor.

Yola çıkış noktası, önyarguların, kesin, kestirme saptamaların, hoşgörüsüzlüğünün, anlayışsızlığının, mücadeleden uzaklaşan, YÖK'ün boyunduruğunda pasifliği seçen bir kitle oluşur. Kimi öğrenci derneklerinde, gruplararası tartışmaların bazı dernek üyelerini istifaya yönelttiği kadar biktiren diğer sol ve devrimci güçler ilişkilerinin açından yaratıldığı etki ve birliği katkısı olmalıdır.

Öğrenci gençliğin hareket alanı da bu açıdan önemli bir ayrı zemin oluşturuyor. Demokratik öğrenci hareketi içinde yer alan sol, devrimci güçler birbirlerine karşı değil, birlikte güçlenmek zorundadırlar. Başka seçenek yoktur. Antitele-

le, ortak hareketimiz içinde anti-A'cı, anti-B'ci odaklar ve kimlikler yaratarak, yapay kopuşlar oluşturarak varacağı yuma hareketimizin güdükleşmesi olacaktır. Anti-YÖK, anti-rejim bir kimlik savunmak, böyle bir kimliğin en geniş öğrenci yaygınlarına kabullenilmesi için çalışmak, kendimizi ve hareketimizi güçlendirmenin tek yoludur.

Aksi halde, anti-A'cı, anti-B'eller, A'cılar, B'eller ve bu anlamsız çekişmeden bıkıntı için de, her türlü kimliği reddetmeye çalışarak, mücadeleden uzaklaşan, YÖK'ün boyunduruğunda pasifliği seçen bir kitle oluşur. Kimi öğrenci derneklerinde, gruplararası tartışmaların bazı dernek üyelerini istifaya yönelttiği kadar biktiren diğer sol ve devrimci güçler ilişkilerinin açından yaratıldığı etki ve birliği katkısı olmalıdır.

Öğrenci gençliğin hareket alanı da bu açıdan önemli bir ayrı zemin oluşturuyor. Demokratik öğrenci hareketi içinde yer alan sol, devrimci güçler birbirlerine karşı değil, birlikte güçlenmek zorundadırlar. Başka seçenek yoktur. Antitele-

le, ortak hareketimiz içinde anti-A'cı, anti-B'ci odaklar ve kimlikler yaratarak, yapay kopuşlar oluşturarak varacağı yuma hareketimizin güdükleşmesi olacaktır. Anti-YÖK, anti-rejim bir kimlik savunmak, böyle bir kimliğin en geniş öğrenci yaygınlarına kabullenilmesi için çalışmak, kendimizi ve hareketimizi güçlendirmenin tek yoludur.

Aksi halde, anti-A'cı, anti-B'eller, A'cılar, B'eller ve bu anlamsız çekişmeden bıkıntı için de, her türlü kimliği reddetmeye çalışarak, mücadeleden uzaklaşan, YÖK'ün boyunduruğunda pasifliği seçen bir kitle oluşur. Kimi öğrenci derneklerinde, gruplararası tartışmaların bazı dernek üyelerini istifaya yönelttiği kadar biktiren diğer sol ve devrimci güçler ilişkilerinin açından yaratıldığı etki ve birliği katkısı olmalıdır.

Öğrenci gençliğin hareket alanı da bu açıdan önemli bir ayrı zemin oluşturuyor. Demokratik öğrenci hareketi içinde yer alan sol, devrimci güçler birbirlerine karşı değil, birlikte güçlenmek zorundadırlar. Başka seçenek yoktur. Antitele-

le, ortak hareketimiz içinde anti-A'cı, anti-B'ci odaklar ve kimlikler yaratarak, yapay kopuşlar oluşturarak varacağı yuma hareketimizin güdükleşmesi olacaktır. Anti-YÖK, anti-rejim bir kimlik savunmak, böyle bir kimliğin en geniş öğrenci yaygınlarına kabullenilmesi için çalışmak, kendimizi ve hareketimizi güçlendirmenin tek yoludur.

Aksi halde, anti-A'cı, anti-B'eller, A'cılar, B'eller ve bu anlamsız çekişmeden bıkıntı için de, her türlü kimliği reddetmeye çalışarak, mücadeleden uzaklaşan, YÖK'ün boyunduruğunda pasifliği seçen bir kitle oluşur. Kimi öğrenci derneklerinde, gruplararası tartışmaların bazı dernek üyelerini istifaya yönelttiği kadar biktiren diğer sol ve devrimci güçler ilişkilerinin açından yaratıldığı etki ve birliği katkısı olmalıdır.

Öğrenci gençliğin hareket alanı da bu açıdan önemli bir ayrı zemin oluşturuyor. Demokratik öğrenci hareketi içinde yer alan sol, devrimci güçler birbirlerine karşı değil, birlikte güçlenmek zorundadırlar. Başka seçenek yoktur. Antitele-

le, ortak hareketimiz içinde anti-A'cı, anti-B'ci odaklar ve kimlikler yaratarak, yapay kopuşlar oluşturarak varacağı yuma hareketimizin güdükleşmesi olacaktır. Anti-YÖK, anti-rejim bir kimlik savunmak, böyle bir kimliğin en geniş öğrenci yaygınlarına kabullenilmesi için çalışmak, kendimizi ve hareketimizi güçlendirmenin tek yoludur.

Aksi halde, anti-A'cı, anti-B'eller, A'cılar, B'eller ve bu anlamsız çekişmeden bıkıntı için de, her türlü kimliği reddetmeye çalışarak, mücadeleden uzaklaşan, YÖK'ün boyunduruğunda pasifliği seçen bir kitle oluşur. Kimi öğrenci derneklerinde, gruplararası tartışmaların bazı dernek üyelerini istifaya yönelttiği kadar biktiren diğer sol ve devrimci güçler ilişkilerinin açından yaratıldığı etki ve birliği katkısı olmalıdır.

Öğrenci gençliğin hareket alanı da bu açıdan önemli bir ayrı zemin oluşturuyor. Demokratik öğrenci hareketi içinde yer alan sol, devrimci güçler birbirlerine karşı değil, birlikte güçlenmek zorundadırlar. Başka seçenek yoktur. Antitele-

rul toplantıları da bu açıdan önemli bir ayrı zemin oluşturuyor. Demokratik öğrenci hareketi içinde yer alan sol, devrimci güçler birbirlerine karşı değil, birlikte güçlenmek zorundadırlar. Başka seçenek yoktur. Antitele-

Her öğrenci kararların oluşturulmasında katılabilir, sonuçta kararların, eylemlerin grup kararı, salt çoğunluk kararı olarak değil, oylarıyla ve tam katılım sağlanan, genel üye kararı olarak çıkarılması gerekmektedir. Çünkü karar alınma sürecinde demokratik işleyiş, kararın etkin biçimde yaşama geçmesinin güvencesi olacaktır.

Katılımın sınırlandırıldığı, ortak mekanizmaların işletilmediği organlarda hareketin bölünmesi, güçlerin dağılması ve iş yapamama tehlikesi, farklı görüşleri bir araya getiren demokratik yöntemler ve farklı görüşleri yukarıda saydığımız iyiniyet ve yapıcı karar alma süreçlerinde kıyasıyla tartışılan karar alınma süreçleri, hareketin tartışım işi yapılmasında gören herkes tarafından sonuç alınmaya, ortak kararlar çıkarmaya yönelik olarak değerlendirilmelidir.

SOL İÇİ İLİŞKİLERDE DEMOKRASİ NEDEN VAZGEÇİLMEZ ÖNEMDE?

Sol, devrimci güçler arasındaki tartışma, sol, devrimci mücadelenin güçlendirilmesi sorunuyla yapılan bir tartışma olmalıdır diyorum. Yoksa sol, devrimci güçlerin birbirlerini eritemek, tasfiye etme amacıyla saldırganlaşacağı bir tartışma değil. Öğrenci hareketi içindeki tartışma da, bu hareketin öğrencilerin akademik-demokratik taleplerini elde edebilmemesinden dolayı çıkararak ülke çapındaki genel demokrasi mücadelesine katkısı ölçüsünde değer kazanacaktır.

Dernek toplantılarında, platform toplantılarında "bizim görüşümüz şudur, bu görüşün kabulunda birşey kabul etmeyiz, bu görüş kabül görmezse çeker gideriz" yaklaşımıyla uzlaşma ve iknayı olmaksızın bulunduğu tartışmalar az sayılmadı. Bugün bunun yerine yeni bir anlayış egemen kılınarak tartışma ve ortak kararlar çıkarmaya yönelik olarak değerlendirilmelidir.

Türkiye'de sol, devrimci hareketin tüm parçalanmışlığına karşın bu gün ortaklaşa sahip çıktığı tarihler, eylemler, mücadele dönemleri vardır. Onurlu bir geçmiş hep birlikte ortaklaşa. Uğruna mücadele verdikimiz geleceğe de hep birlikte ulaşacağız, ona hep birlikte ortak olacağız.

Geleceğe yünürken, ilişkilerimiz, birliğimiz ne denli sağlam, ne denli açık olursa, tartışmalarımız, eylemlerimiz ve mücadelenin süreci içinde atacağımız her adım da o denli geliştirici, zenginleştirici olacaktır. Dünyanın ve Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu, egemen burjuvazinin politikalarını doğru kavramak, bunlara karşı geçerli politikalar üretmek ve etkin bir mücadele vermek, politik kültürümüzün siyasi düşüncemizde yansıtacağı filizlerden beslenecektir. Bu kültür ortaklaşığı ölçüde zenginleşecektir.

16 MART 1978 - 1988

GENÇLİK FAŞİST KATLIAMLARI UNUTMUYOR

Yarın İstanbul Bürosu

1978 yılında İstanbul Üniversitesi önünde düzenlenen ve 7 anti-faşist gencin ölümü ile sonuçlanan 16 Mart sivil-faşist katliamı, 15 Mart günü İstanbul'da gençlik dergilerinin ortak düzenlediği bir gece ile anıldı. Çeşitli çevrelerden ikibini aşan çokkulu bir kalabalığın katıldığı anti-faşist bir gösteri niteliğinde geçen gece, Dünya Sineması'nın huncahıncı dola salomonunda gerçekleştirildi.

15 Mart "Gençlik ve Dayanışma Günü", '80 sonrasında bu anlamda düzenlenen ilk kitlesel etkinlikti. 12 Eylül sonrasında resmi politika haline gelen ve sol güçlerin mücadeleye dolu tarihini gözardı eden, unutturmaya çalışan uygulamalar dikkate alındığında, anti-faşist mücadele tarihinin onurlu sayılabilecek ve gündemde tutulmak, demokratik mücadelesine yeni katılan genç soluklara bu tarihi aktarmak, bu amaca yönelik etkinliklerde bulunmak büyük önem taşımaktadır. İşte 15 Mart'da düzenlenen gece bu yönü ile bir gerekliliği yerine getirerek anlam ve önem kazandı.

Diğer yandan gece, bünyesinde sol devrimci gençliğin büyük kısmını toplayan, gençliğe yönelik politikalar üretmek amaçlı sokağın gençlik dergilerinin ortak çabalarıyla düzenlenmişti. Düzenleme sürecinin en başından beri sol içi diyaloglara yüzü olan ve diyalog sürecinde oluşan ortak bir etkinlik, bir ortak çalışma zemini olan gece, bu yönüyle de ayrı bir anlam ve önem taşıdı.

Her biri farklı gençlik dergilerini, doğal olarak sol gençliğin farklı kesimlerini temsil eden konuşmacılar, yapıtları konuşmalarla 16 Mart sivil-faşist katliamını kendi bakış açılarından değerlendirdiler. Ancak farklı değerlendirmelerin üzerinde birleştikleri ortak nokta, düzenlenen saldırganlık açık faşist niteliği ve aynı dönem içinde düzenlenen diğer saldırı ve katliamlardan ayrı düşülmemesi idi.

İstanbul Üniversitesi'nde sivil-faşist

olarak önemizde durduğu günümüzde atılan olumlu bir adımdır. Özellikle geçen farklı gençlik dergilerince düzenlendiği ve çeşitli politik çevrelerin birlikte çalışma zemini yakalayabildikleri ender örneklerden biri olduğu gözönüne alındığında atılan adım taşıdığı önem daha da artırmaktadır.

Nitekim geçmiş adına konuşan *İstiklal Ertelmez*, bu nokta üzerinde ısrarla durdu. Arkadaşımız yaptığı konuşmada; "Bugün 16 Mart 1978'i çok farklı biçimlerde değerlendirmek, düşünme ve olaya ilişkin çok farklı tahillere getirmek olanaklıdır. Ancak bu farklı tahillere getirilen unutulmaması gereken, soldirinin sol gençliğin anti-faşist eylem birliğine, sol güçlerin birliğine yönelik olan bu saldırı ve katliamlar, bir yandan toplumsal muhalefeti sindirirken, diğer yandan da sivil-faşist cinsiyet çeşitlerini kullanarak yaratılan terör ortamıyla faşizan uygulamaların yoğun olduğu, demokratik hakların askıya alındığı, ancak sivil-faşist terörün "önlenildiği" anti-demokratik bir baskı rejimine zemin hazırlamaya yönelikti. Geceye katılan konuşmacılar, tek tek açıklamalarda ayrı ayrı olarak bu genel değerlendirmeye zeminde durdular.

Bu yönüyle yapılan konuşmalar, sol içi diyalogların gelişiminin, anti-faşist nitelikli ortak bir politik kültür yaratılmasının, sol gençlik içindeki güç ve eylem birliği platformunun oluşturulmasının acil görevler

olarak önemizde durduğu günümüzde atılan olumlu bir adımdır. Özellikle geçen farklı gençlik dergilerince düzenlendiği ve çeşitli politik çevrelerin birlikte çalışma zemini yakalayabildikleri ender örneklerden biri olduğu gözönüne alındığında atılan adım taşıdığı önem daha da artırmaktadır.

Nitekim geçmiş adına konuşan *İstiklal Ertelmez*, bu nokta üzerinde ısrarla durdu. Arkadaşımız yaptığı konuşmada; "Bugün 16 Mart 1978'i çok farklı biçimlerde değerlendirmek, düşünme ve olaya ilişkin çok farklı tahillere getirmek olanaklıdır. Ancak bu farklı tahillere getirilen unutulmaması gereken, soldirinin sol gençliğin anti-faşist eylem birliğine, sol güçlerin birliğine yönelik olan bu saldırı ve katliamlar, bir yandan toplumsal muhalefeti sindirirken, diğer yandan da sivil-faşist cinsiyet çeşitlerini kullanarak yaratılan terör ortamıyla faşizan uygulamaların yoğun olduğu, demokratik hakların askıya alındığı, ancak sivil-faşist terörün "önlenildiği" anti-demokratik bir baskı rejimine zemin hazırlamaya yönelikti. Geceye katılan konuşmacılar, tek tek açıklamalarda ayrı ayrı olarak bu genel değerlendirmeye zeminde durdular.

Bu yönüyle yapılan konuşmalar, sol içi diyalogların gelişiminin, anti-faşist nitelikli ortak bir politik kültür yaratılmasının, sol gençlik içindeki güç ve eylem birliği platformunun oluşturulmasının acil görevler

İÜ Orman Fakültesi'nde Açlık Grevi

İstanbul Üniversitesi genelinde uygulamaya konulan ve kamuoyunda "İstanbul Üniversitesi Affı" olarak bilinen Çan Eğri sistemi'nin fakülte yönetim kurulunun keyfi tavrı sonucunda uygulanmadığını belirten İÜ Orman Mühendisliği Fakültesi'nden bir grup öğrenci, bu keyfi tavrı protesto etmek ve kamuoyunu bu konuda duyarlı kılmak amacıyla açlık grevine başladılar.

İstanbul Üniversitesi'nde uygulamaya sokulmamış, bu nedenle de "çan eğri" sisteminden yararlanarak okullarına dönmüşe gereken 22 öğrenci tanınan haktan yararlanmamıştı. Diğer yandan, yasal öğretim süresini doldurmayan, ancak bir dersten iki hakkını kullanmış durumdaki öğrencilerin Danıştay'ın aksi yöndeki kararına rağmen okullardan atıldıklarını, vize ve ara sınavlarda getirilen mazaret raporlarının dikkate alınmadığını da belirten öğrenciler, bu tutumun "öğrenci düşmanı" bir tavrı olduğunu ve protesto atılıklarını belirterek 23 Mart 1988 günü açlık grevine başladılar. Öğrenciler eylemlerine fakülte bahçesinde arkadaşlarının dayanışma ve destekleri ile devam ettirtiler.

MÜ Basın Yayın Yüksekokulu'nda Açlık Grevi

Şubat ayı sonunda Marmara Üniversitesi Basın-Yayın Yüksek Okulundan 21 öğrenci "yemek yememek suretiyle okul huzurunu bozmak suçundan birer dönem uzaklaştırma cezası aldılar. Bunun üzerine okuldan uzaklaştırılmaları protesto için 13 öğrenci açlık grevine başladı. Eylemin ikinci gününde eylemci öğrenciler polis tarafından MÜ-BYYO önünden alınarak Şişli Emniyet Müdürlüğü'nde yaklaşık 6 saat gözaltında tutuldular. Açlık grevi gözaltı süresince de sürdü. Hafta sonunda öğrenciler eylemlerini İstanbul Üniversitesi önünde sürdürmek istedikleri. İÜ önünde 3-4 saat kadar öğrenciler daha sonra polis tarafından dağıtıldılar.

Açlık greviden sonra öğrenciler kaybolan haklarını aramak için İdare Mahkemesi'nde "haklarında verilen kararın iptalini" isteyen davaları açtılar. Açılan davalar halen devam ediyor.

Eylemin 8. gününde yığınsal bir katliamla açlık grevinin bitiren öğrenciler saz çalıp, türküler söylediler.

16 MART SİVİL FAŞİST KATLIAMI EYLEMLERLE PROTESTO EDİLDİ

16 Mart 1978 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nden çıkmakta olan çeşitli gruplara mensup sol-devrimci gençlere yönelik ve 7 anti-faşist gencin ölümüyle sonuçlanan sivil-faşist saldırı, 10. yıldönümünde İstanbul'da düzenlenen gösterilerle protesto edildi, katledilenler anıldı.

Eylemlerin ilki, Laleli'de düzenlenen ve 2000'e yakın gencin katıldığı protesto yürüyüşüydü.

Aynı gün İstanbul Üniversitesi öğrencilerinin oluşturduğu ve diğer üniversitelerden öğrencilerin de etkin olarak katıldığı eylem, saat 13.30 sularında gerçekleştirildi. Başlangıç aşamasında katliamın yapıldığı yer olan Beyazıt'ta düzenlenmesi planlanan eylem, çevik kuvvetlerin yoğun biçimde önlem alması ve müdahaleye hazır durumda beklemesi nedeniyle Laleli yönüne kaydırdı. Bu değişiklik nedeniyle çevik kuvvetlerin müdahale edemediği eylem, gruplar halinde Laleli'ye gelen öğrencilerin yolu trafiğe kapatılması ile başladı ve anti-faşist bir gösteri niteliğinde gelişti. "Kahrolsun faşizme", "16 Mart'ı unutmuyoruz", "Faşist katillerden hesap sorulsun" haykırışlarının tek bir ağzından yükselmesine Laleli'yi çalınmış eylem sonrasında, yine aynı sloganlarla Kumkapı ve Aksaray yönlerine doğru dağıldı.

Eyleme yetiştirmediği için müdahale edemeyen çevik kuvvetler, sonradan Beyazıt ve civarında gencin ölümleri olarak eylem katıldığından bahsedilen 6 genci gözaltına aldılar. Gözaltına alınan öğrenciler daha sonra serbest bırakıldılar.

Aynı nitelikli bir gösteri de Mimar Sinan Üniversitesi bahçesinde düzenlendi. 16 Mart sivil-faşist katliamını protesto eden Mimar Sinan Üniversitesi öğrencileri, bu gösterilerin yapılacağı yarın saat sekizinde İstanbul Üniversitesi bahçesinde topla halde oturarak sınırdülediler.

Yine saat 15.00 civarında Çarşıoğlu'nda 40 kişilik bir grup trafiğe ulaşma korek "kaldır" gösteri yapıyor, polisin müdahalesi üzerine sloganlar atarak yan sokaklara dağılıyorlardı.

YÖK'ün bir başka bilim yuvası Selçuk Üniversitesi'nden haberler

27.2.1988 cumartesi günü Selçuk Üniversitesi öğrencileri tarafından, atılmaları, uzaklaştırma cezaları, öğrenci derneklerinin amaçları, özerk ve demokratik üniversite, Dernekler Masası'na öğrenci derneklerine kitap numaralarının verilmesini konularını başlıklarını taşıyan bir basın toplantısı yapıldı.

Selçuk Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesinde kredi baraj uygulamasına başlandı. Bir öğrencinin alttan bir derisi olsa da kredisi olduğu için bu uygulamaya öğrencinin okulunun uzamasına neden oluyor. Bu konuda dayanıklı yapılan görüşme sonucunda dekanlık tarafından, bu uygulamanın sürdürüleceği öğrenildi.

SU Mühendislik Mimarlık Fakültesinde önceden süregelen bir derginin iki ayrı şubede yapılması uygulaması şu anda tek şubede yapılıyor. Ki bu dersler, uygulamalı dersler. Derslerin tek şubede yapılması, eğitimin kalitesini düşürdüğü gibi, ekşini de gideremiyor.

SU Veterinerlik Fakültesinde önceden amaç soralanına yanıtlan açıklanmış hilde erik açıklanıyor. Bu konuyla ilgili olarak dekanlık yapılan görüşme sonucunda soralan yanıtlanın açıklanacağı belirtildi. Ancak bu konuda hâlâ olumlu bir gelişme yok. Ayrıca, soralanın no değeri de açıklanmıyor. Ve bu konuyla ilgili olarak İdari Mahkemeye de başvurulmuş.

SU'nde yemek ücretleri yüksek ve yemekler kalitesiz. Daha önce, imza kampanyası ile bu sorunların onlara iletilmişti. Su anda ise yemek ücretlerinin 750 TL'ne çıkarılması bekleniyor. Gerekeceği kadar ücretleri ödemek verimliliği söyleniyor ve bunun faturası öğrenciye yolluyor.

Dernekler Masası SU-OD'ne kitap numarası vermiyor. Dernekler Masası görevlileri ve Siyasal Şube Soruşturmacı Amir İzzet Bey, görevleri olduğunu söyleyip kimi öğrencilerin adlarını alıyorlar ve birkaç gün sonra Fen ve Edebiyat Fakültesi'ndeki öğrencilerden dekanlık tarafından çağrılıp "okulların gittiği yerlere gidiyorlar" denilip "uyarılıyor". Yine, OD'ne kitap numaraları verilmemesi için korar, üye, gelir-gider defterleri tutulmuyor.

Uygun çevre koşullarının sürekliliği yeryüzünde yaşamın sürdürülebilirliğinin önkoşuludur. Ancak, günümüzde yapılan bilimsel araştırmalar, hazırlanan raporlar, basında yer alan çeşitli haberler insanlığın ortak kaynaklarının sorumsuzca kullanılmasını ve bu kullanım biçimini değiştiremediği takdirde, yaşamın sürdürülmesini şüpheli gösterebileceğini gösteriyor.

Yarın dünyayı güzelliği-çirkinliği, doğrusu-yanlışı ile devalacak mirasçılar ise biz gençleriz. Ve biliyoruz ki, toplumun diğer sorunlarıyla sıkı sıkıya bağlantılı olan çevre sorunlarının çözümü teknik olmaktan öte politiktir. O halde, daha yaşanılabilir bir dünya için bugünden harekete geçmeli, sorunları öğrenmeli, tartışmalı, çözümler önermeli ve bu çözümler için mücadele etmeliyiz.

lutlar halinde yeryüzine indi. Ankara ve İstanbul'da boğazı yakın bu duman bulutlarının, 1952'de Londra'da 4 bin kişiyi öldürmesi, en son katliamı ise kısa bir süre önce Yunanistan'da gerçekleştirilmiş olmasına, hava kirliliğinin insan sağlığı için ciddi bir tehlike olduğunu somut gösterebiliriz.

Günümüzde hava kirliliği; ağır ve ağır olarak sanayi kökenli artıklar ile ulaşım kökenli artıklardan ve gerek ısınma, gerek enerji üretiminde kullanılan fosil yakıtlardan kaynaklanmaktadır. Dahası, benzin ve dizel motor kullanımıyla petrol ve gaz kullanımının yaygınlaşması kirlileticilerin havadaki yoğunluğunu artırmaktadır.

Kirlilik kenteleşmiş ve sanayileşmiş bölgelerde yoğunlaşmaktadır. Özellikle ABD çarpıcı bir örnektir. Dünyanın 5,2'inci kaplayan ABD atmosferini kirleten tüm karbondioksitin yüzde 34'ünden, sülfüroksitini yüzde 38'inden, karbonhidratın yüzde 25'inden, nitrojenoksitinin yüz-

değil, ormanların zarar görmesine, korozyon artmasına neden olabilir. Yine de, ozon tabakasındaki delik ya da mevsimlerin değişmesi türü atmosfer hareketlerine oranın, hava kirliliği bölgesel bir sorun olarak algılanabilir.

OZON TABAKASINDAKİ DELİĞİ ONARACAK YAMA BULUNABİLİR Mİ?

Ozon tabakası olsaydı, güneş ışığı yeryüzinde tek canlı bırakmazdı. Çünkü, güneş ışığı enerji açısından çok zengin, ancak canlılar için çok tehlikeli kısa dalga boylu morötesi ışınlar içermektedir. Bu ışınların yüzde 99'u yeryüzünün 15-40 km üstünde bulunan stratosferdeki ozon tabakası tarafından emilir. Bu tabaka, sandığımız aksine oldukça az miktarda ozon içermektedir. Öyle ki, eğiz yeryüzünün çevresini sarmış olsaydı, kalınlığı 3 cm'

Öte yandan, kirlileticiler stratosfere ulaştığında, ozon ile reaksiyona girmekte ve hassas dengeli bozaktadırlar. Bu kirlileticilerin en önemlisi ise; soğutucularda, klimalarda, deodorant, parfüm ve aerosol gibi atomizelerde kullanılan freon gazıdır. Freon'un kullanımına karşı kimi uluslararası düzenlemeler bulunmakla beraber, freon üretimi artarak sürdürülmüştür. Örneğin, 1990'da ABD'de freon üretiminin 1976 düzeyinin 2 katı olduğu sanılıyor.

Ozon tabakasına diğer tehditler; nükleer deneyler, ses-ışın ışınlar ve kullanımlı hızla artan nitrojeni içerirlerdir. Bu ışınlar, ozonla reaksiyona girerek, ozonun azalmasına neden olan nitrojenoksitini artırıyor.

Bugün hâlâ ozon tabakasına ne olacağı belli değil. Yeni ölçümler kutuplar üzerindeki ozon miktarını düşüştüğünü ve Antarktika üzerinde bir ozon deliği bulunduğunu gösteriyor.

"SERA ETKİSİ": DİKKAT İKLİM DEĞİŞEBİLİR!

Bir diğer hava kirliliği sorunu da, atmosferdeki karbondioksitin artmasıdır. 1850 yılından bu yana yüzde 17-26 artmış olan atmosferdeki karbondioksitin, günümüzde artış oranı daha da hızlanmıştır. Öte yandan, yüksek karbondioksit düzeyinin iklimi değiştireceği ve gezegenimizin ortalama ısınmasını neden olacağı sanılmaktadır. Bu "sera etkisi" olarak adlandırılmaktadır.

Sera etkisi iklimde büyük değişikliklere yol açacaktır. Örneğin, yağış dağılımı değişecek, kutuplardaki buzların erimesiyle denizler yükselecektir. Eğer tüm buzlar erirse -bunu hayal etmek bile güç- denizler 70 metre yükselecektir. Kaldı ki, küçük bir yükselme bile, tüm e kıllı alanları yokedecek, korkunç bir felaket doğurabilir.

ÖNLEM ALINABİLİR Mİ?

Çok açık ki; hava kirliliği ile ilgili sorunların çözümü için harekete geçilmesi gerekiyor.

Sanayinin artıklarını ve dumanının azaltılması gerek. Bunu başarabilecek teknoloji var. Ancak, kârin öncökleştirilmesi ile çevre sağlığı açısından önemli çevre sağlığına verilmesi yolunda çaba harcama zorunlu görünür.

Ulaşımın dumanlı toplu taşımacılığa ağırlık verilmesi, özel arabaların ve kamyonların kullanılmasının azaltılması ve kirlileticileri yoğun olarak barındıran yakıtların kullanılmaması, alternatif yakıtlara yönelmesi, ulaşım kökenli kirlenmeyi azaltabilir.

Uzun dönemli etkileri olan tehlikeli kimyasal maddelerin kullanımının, freon, vb. yasaklanması ile stratosferdeki ozon miktarının daha da azalmasını önüne geçilebilir.

Ulaşımın bir sorun olan hava kirliliğinin çözümü için; ulaşımın daha da yaygınlaşması, bilgi ve teknoloji artırımının gerçekleştirilmesi ve nihai çözümler konusunda ilerleme sağlanması gerekmektedir.

Yine geri geri gidiyoruz ayakları. Günün en akıcı saatleri yaklaşıyordu işte. Bir yandan eve geç kalmamalıyım diye düşünüyordum; bir yandan farkında olmadan uzatıyordum yolunu. Oysa iyi bir gün geçmişti, amam iyi geçmiş; arkadaşlarıyla oturup bir yerde çay içmiş, ne zamandır istediği kitabı almıştı bugün. Ama nasıl geçerse geçse, bugün bu saatleri hiç düşünüyordum. Eve giderken o boşuca duymuş kapıyı duymuştu. Yo, birbirini sevmeyen insanlar değildi. Ama nasıl olduğunu anlamadım animesi ve baharı giderken uzaklaşmışlardı bir birlerinden. Çocuklarına olan ilgileri sadece "Günün nasıl geçti?" gibi kuru bir soruyla ve yemekte konuşulan havadan sudan bir iki konuyla sınırlıydı. Zor atıyorlardı kendilerini odasına. Ne dinlediği müzikten hoşlanıyordu anne ve babası, ne okuduğu kitaplardan. Öte yandan öyle çok şey bekliyorlardı ki ondan. Kendilerinin istiyip gerçekleştiremedikleri şeyleri, onun gerçekleştirmesini istiyorlardı; doktor olmak istiyip olamayan babası ne çok kırıyordu tıbbi kazanamadığı için. Sıkılıyordu artık, boğuluyordu... Neden anlamıyorlardı onu?

Neden anlamıyorlar bizi? Çevremizdeki arkadaşlarımızı şöyle bir düşünün; kaçımızın ailesiyi sağlıklı, uyumlu bir ilişkiyi var? Bir ekin parmaklarını gezemez herhalde. Oysa ailemizle olan ilişkilerimiz okulumuzu, arkadaşlarımızla ilişkilerimizi, yaşamımızı etkileyebiliyor. Bülük küçük yaşıyoruz. Okulda başka biri, işte başka biri, evde bambaşka biri olup çıkıyoruz...

Oysa en güzel dönemdir yaşamın gençlik. Yeniye, güzele, ilerlemeye en açık olduğumuz, yaşam sorgulamasına başladığımız yıllarıdır. Ama elimizde, hele de bu yıllarda genç olmak ne zor. Gençliğe söz hakkı vermiyoruz, o yaşı dâlan budanmaya çalışıyor. Yapanıya çalıştırarak, sağlığı ve bencil bir "birney" olup çıkarmak değil mi? Çok yoğun bir kültüresizleşme, yozlaşma çemberi içine abyorlar bizi. Bu çember kırılmak bilmez de çevremizde ve ailemizde olan ilişkilerimiz sosyalleştirilmekten ve yeniden sorgulamaktan geçmiyor mu?

Şöyle bir düşünürüm de, anneme ve babama ne çok büyüdüğümü kabül ettimde zorluk çektim; en büyük çabalarımı o dönemde yaptım. Dünya köylüklerle doluydu ve ben tek başıma üstesinden gelemezdim, öyle düşünüyordum. Oysa bir ömür boyu onlar olmayacaktı yanımda, tek başıma kalmayı da beceremedim, ama inanıyorum ki, çaba sarfetmeseydim, o strafımda çok görürdüm. "büyük" çocuklardan biri olarak kalacaktım.

Kendi kişiliğimizi, kendi bağımsız kişiliğimizi kazanmamız neden bu kadar ırklıyor ki onları. Onlarızı da var çabamız kabul edemiyor bir türlü. Yıllarlar biribir ahlak yattırdıkları bizlerin, büyüüp onları unuttuğumuz sandıklar için herhalde. biraz da hep "Ben büyüdüm, bana kariyerim" diye, bir fluzü güven ve meddihlik için belki. Ben kendi deneyimimle ikinci sınıfta daha ağır bastığını düşünürüm. Ne zaman ki güven verdim onlara, ne zaman ki bunun bir "İpat" olmadığını anlatabildim, eve giderken artık ge-

Tek çıkar yol

Köprüleri atmak mı?

Güler Öztürk
Kentleşmenin, kitle iletişim araçlarının, teknolojinin gerçekten büyük boyutlara ulaştığı bir dönemde gençiz biz. İnsanlar yetiştiği ortam, düşüncelerini, hayata bakışını, beğenilerini biçimlendiriyor. İşte böyle düşündüğünde, onları yetiştiren ve içinde çıktıkları toplumsal yapının içinde değerlendirildiği anlaşılabiliyor. Dahası, onlara kendilerini anlatmanın bir yolu da bulmuş oluyorum böylece. Oysa bir zamanlar evi terk edip gitmeyi bile düşünün ben değil miydim? Peki en yakınlarımızla onları köprüleri atarak çözüme yoluna gidersen; arkadaşlarımız, çevrem benim sağlıklı sınırlı ilişkilerime nasıl güvencelerdi.

Eve hâla en sevdiğimim sahneler kavşa sahneleri. Usulcaç odama kaçmayı beceremem de kimi zaman ne kadar üzüldüm. Nasıl da yabancı hissediyordum kendimi onlara, onları da giderken yabancılaşmışlar birbirlerine. Geçende konuştuğum bir arkadaşım ne demişti? "Kapitalist sistem gelecekte aileyi yok ediyor, çözüyor. Yapabileceğin hiçbir şey yok."

"Hani biz gençlik, hani biz müstacısuyduk güzel günlerin. En yakınlarımızla bile çatışarak mı yapacağız bunları, onları değiştirmek için çabalama nasıl kuracağız yeni bir dünyayı?"
Yaşamın bir bütün olması, tamamlanması birbirini. Odamızda yapayalnız oturmak, evde akılıp durmak istemiyorum. Köprüleri atmak değil. Tam tersine sevgi ve özenle onarmak istiyorum.

Gül Bilgin

Çevre ve yaşamın sürdürülmesi şansı

SOLUDUGUMUZ HAVA, HAVA CİVA MI?

Bugün dünyanın pek çok kentü hava kirliliğinin tehdidi altında. Ülkemizde de, Ankara'nın ünlü kirlı havasını İstanbul'da da solunmaya başlanmı şması, İzmir, Elazığ, Diyarbakır, Malatya, Ekişehir ve Erzurum'da hava kirliliğinin artması ve Denizli, İzmit, Samsun, Amasya, Sivas ve Kayseri'de kirliliğın hissedilir hale gelmesi, sorunu bizler için de güncel kılıyor.

Oysa, atmosferin çöp kutusu olarak kullanılmasına -özellikle fabrikalar tarafından- sanayileşmenin ilk evrelerinde sorulmuştu. Atmosfer geniş ve sozuz sanılıyordu. Bu sanımın yanlışlığı kısa zamanda ortaya çıktı. Fabrikaların yakınında bulunan bölgelerde sorunlar bağgostertirdi. Artından zatı ve basit bir çözüm getirildi: Bacalar biraz daha yükseltildi, böylece kirliliğın daha geniş bir alana yayılması ve havada seyrettilmesi sağlandı. Adil bir çözümdü! Ne yazık ki, o günden beri çok az ilerleme kaydedildi.

Sanayi ve yerleşim bölgeleri yoğunlaştıkça kirlilik de arttı. Belli hava koşullarında ve coğrafi konumda kirlı hava, bu-

de 17'inden ve kurumun yüzde 50'inden fazla olmazdı.

Havayı kirlileten maddeler (kirlileticiler), atmosferin alt katmanlarında olduğuka uzun süre kalırlar ve kolayca çok uzak mesafelere gidebilirler. Örneğin, Orta Avrupa'daki sülfirik ve nitrik asit, ağır metaller, kurum ve organik bileşenler içeren

den fazla olmazdı.

Yeryüzinde yaşayan tüm organizmalar morötesi ışınını mevcut dizineine uyumlandırmıştır. Eğer tüm morötesi için dünyaya ulaşsaydı, yaşam olanaksızlaşardı. Biraz yüksek düzeyde ise, büyük olasılıkla deri kanseri artardı, göz hastalıkları ortaya çıkardı ve tarımsal üretim düşecekti.

YARIN AVRUPA GENCLİK ÖRGÜTLERİ TOPLANTISINDA...

hep birlikte kalıcı ve yaşamsal kılacağımız bir avrupa evi

Yarın, 1985'te Sovyetler Birliği'nin başkenti Moskova'da düzenlenen Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne katılmıştı. O günden bu yana Yarın, dünya gençliğinin uluslararası platformlarında sık sık temsil edildi. Geçtiğimiz yıl içinde Yunanistan'da düzenlenen Avrupa Gençlik Toplantısı, Küba'nın başkenti Havana'da düzenlenen Uluslararası Öğrenciler Birliği 15. Kongresi'nden sonra bu kez de Avusturya'nın başkenti Viyana'da toplanan Avrupa Gençlik Örgütleri Toplantısına davetli olarak katıldı Yarın. Yazışmaları yönetmenimiz Mustafa Okan'ın dergimiz adına izlediği bu son toplantıya ilişkin izlenimleri ve çeşitli gençlik örgütleri temsilcileriyle yapılan söyleşileri sunuyoruz.

Mustafa Okan

İnce, serin bir yağmur yağyordu. Mitingün yapıldığı Başbakanlık binasının yanındaki alan çoktan dolmuştu. Yağmurluklar, şemsiyeler ve pankartlar altında toplanan 15 bin kişiyi aşkın kalabalığın coşkusu sanki yağmurun hızıyla yarıştıyordu. Viyanalılar her zaman hoparlörlerinden hükümet kararlarını dinlemek için uğradıkları bu alana bu kez kendi taleplerini ilermek için toplanmışlardı: "Waldheim istifa".

Yakalardaki rozetler, elden ele dolaşan bildirimler, broşürler, dergiler, gazetele... hepâ, hepâ aynı zeyi söylüyordu: Nazi Artığı İstifa! Son günlerde daha da yoğunlaşan kampanyaya giderek daha büyük bir katılım sağlanmıştı. Komünistler, sosyalistler, yeşiller... İşte yine, serin bir hafta sonunda bir araya gelmişlerdi. Alan ortasında Nazi üniforman giydirmiş Truva Atı Avusturyalıların kaygısınan somut ifadesi olarak yükseliyordu. Yeşiller adına yapılan konuşmanın ardından Nazi üniformalı Truva Atı'nın yaratıcısı ünli sanatçı Alfred Hrdlicka çıktı kürsüye. Çocuk kat daha arttı: "Biz, Avusturya'nın faşistlerce işgalinin 50. yıldönümünü yaşadığımız şu günlerde bu Nazi artığını istemiyoruz!"

Viyana, Avusturya'nın Nazilerle işgalinin 50. yıldönümü nedeniyle oldukça hareketli günler yaşarken bir yandan da Avrupa'nın dört bir yanından gelen gençleri konuşuyordu.

Uluslararası Sosyalist Gençlik Birliği (IUSY) ve Avrupa Ulusal Gençlik Örgütleri Konseyi (CENCY)'nin birlikte düzenledikleri Avrupa Gençlik Örgütleri Konsultasyon Toplantısı'nın beşincisinin evsahibi bu kez Avusturyalıydı.

Toplantıya ulusal ve uluslararası düzeydeki gençlik örgütlerinin 100'ü aşkın temsilcisi katıldı. 4 Mart'taki ilk oturumda açılış konuşması yapan CENCY başkanı Joan Pluma, daha sonraki oturumlarda ayrıntılarıyla tartışılacak olan bir uluslararası oturum değerlendirmesi yaparken bu biraraya gelişin önemini de vurguluyordu; "Son günlerin en önemli olayı INF anlaşması. Bu anlaşma ile çok önemli bir adım atıldı. Bu anlaşmanın taraflarından birinde gelişen Gastnost ve Perestrojka politikaları anlaşmaya büyük katkıları bulundu. Bu toplantı sözcükonuşma anlaşmasını değerlendirilmesine ve uluslararası yeni ekonomik düzen için uğraşlara hizmet etmelidir. Bölgesel çelişkiler İran-İrak savaşına Orta Amerika'daki gerginlik, doğu ile batının sorunları ortak eğilimlere yönelmesi ve örneğin tüm Orta Amerika ülkeleri için bu toplantı bir deneyim olmalıdır."

Toplantıya katılan gençlik örgütlerinin kurutsiyân demokratlardan yeşillerden, sosyalist ve komünistlerle, kadın ve çevre örgütleriyle kıllise temsilcilerinden oluşan mozajli Pluma'nın sözlerini daha da anlamak kılıyordu.

Aynı gün, Viyana Belediye Sarayı'n-

daki akşam yemeği ile gençlerin birbirlerine ülkelerindeki gençliği anlatmaların, gelişmelere ilişkin bilgilendirmeleri için iyi bir fırsat yarattı. Aynı masada oturduğumuz Avusturya Sosyalist Partisi Gençlik Örgütü temsilcileri Türkiye'den bir temsilcinin bulunmasını sevinçle karşıladıklarını dile getirirken Türkiye'de gençliğin ulusal düzeyde örgütlenmesinin tümüyle yasak olduğunu öğrenince çok şaşırıyorlardı.

Yemeğin ardından düzenlenen toplantıda konuşan Avusturya eski Başbakanı Bruno Kreisky şöyle diyorodu: "İşgal yıllarındaki tavrimiz sorgulamalıya, faşizmin ülkemizi neden ittilis edebildiğini, açlıkta ortada olan faşizm tehlikesine karşı neden birlikte tepki gösteremediğimizi sorgulamalıyız. Bugün benzer bir tehlikenin varolamayacağına söyleyenler de bugünü sorgulamalıdır." Bu sözler, bizi bir araya getiren şeylerin anlamını daha da aydınlatırdı bir anda.

5 Mart'taki ikinci oturum açılışında konuşan Avusturya'nın Sosyalist Başbakanı, "barış düşmanlığından çok daha önde geliyor, süreklî gelişen, sağlam bir işbirliğini gerektiriyor" diyerek başladı sözlerini, "hepimizin önünde çabo göstermeye değer bir görev duyuyor, doğu ile batı arasında süreklî ve kuvvetlendirilmiş bir işbirliği için tüm seçenekleri gözden almaya ve yerine getirmeye" diyerek sözlerini devam eden Başbakan, bu yaklaşımıyla yeni dönüşün biçiminin Avrupa toprakla-

ındaki ilk filizlerini vermeye başladığını gündeki ilk filizlerini vermeye başladığını gösteriyordu.

"Önemli gördüğüm bir konu da Genel Sekreter Gorbaçov'un hep birlikte kalıcı ve yaşamsal kılacağımız bir Avrupa Evi'ne işaret etmesidir" sözleriyle uzun süre alışıyordunuz. Başbakan, konuşmasının sonunda gençliğin böylesi platformlarda biraraya gelişinin önemine dikkat çekerek şunları söylüyordu; "eğer barış istiyorsanız, barışa hazır ol; barış istiyorsanız, olabildiğince farklı düzeylerde, çok yönlü bağların arasında barışa hazırlanmak gerekir; kültür, gençlik örgütleri, bilimsel değişim ve ekonomik işbirliği... Böylece, dünyayı daha iyi ve güvenli bir yer yapmaya bahçelerimizi sunmuş olacağız."

Yalnız günbuyu süren toplantılar değil, dinlenme için verilen kısa aralar ve yemek saatleri de bu kısa zamanı beraberce yararlı bir şekilde değerlendirilmek için kullanılıyor. Röportajlar, konuşmalar değerlendirilmesi, gelişmelere ilişkin yeni öneriler kısa aralar için ve canlı bir zaman dilimine dönüştürülüyor. İşte bu aralardan birinde Uluslararası Öğrenciler Birliği (IUS) Genel Sekreteri Giorgos Michaelides ile görüştük.

Bu platform ne zaman ve nasıl oluştu, nasıl gelişti?

"1975'te Helsinki'de Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantısı yapılmıştı. Toplantı sırasında, işbirliği ve güvenlik sağ-

CENCY Genel Sekreteri Alan Christie.

lamak için Avrupa halkları arasında yeni ilişkiler kurulması amacı vardı. O toplantının gençlik düzeyindeki ürünü bu platform oldu. Platform, değişik politik yapıdaki gençlik örgütlerini birleştirmeyi hedefliyor. Hedeflerin odak noktaları, diyalog, işbirliği ve güvenlik ile gençliğin sosyal sorunları olarak belirleniyor. İşbirliğinin alanı ise genişletir, yalnızca politik işbirliği ile sınırlanmaz.

Bugüne değin bunları sağlamaya çalışan platformun bazı birleşik eylemleri oldu. Bu eylemler Avrupa gençliğinin ortak çıkarları doğrultusunda geliştirildi."

Bu dönem için uluslararası havanın uygunluğunu göze almak gerek. SSCB ve ABD arasındaki anlaşma ile bu sağlandı ve birarada işbirliği verimli bir hale geldi.

Bu toplantının işlevi, doğu ile batı arasındaki birliğin oluşması, farklı ideolojilerin diyalogunun ortaya çıkması, bu diyalogun ortaya çıkan somut gençlik sorunları bazında geliştirilmesi, gelecek yılın programının belirlenmesinde kıllise eylemlerin öne çıkarılması oldu. Önümüzdeki dönemde düzenlenecek bir diyalog seminerinde, nerede ortak noktalarımız var, nerede ayrılıyoruz bunlar belirlenecek."

Bu platformun, bileşimini anlatır ve değerlendirir misin?

"Politik olarak yönelmiş gençlik örgütleri dışında örneğin IUS var, Hıristiyan barış hareketi var, çevre sorunları bazında ki örgütler var. Politik gençlik örgütleriyle kitle hareketlerinin biraraya gelmesiyle oluşan bu platform çok önemli. Çünkü, kitle hareketleri değişik eğilimlerin birarada yer aldığı platformlardır. Bunların konu boyutunda birarada kalması böyle platformlarda sağlanıyor. Yalnızca politik örgütler olmayıp tartışma o bazda kilitlenip kalırdı. Diyalog yerine politik yarışma, öne çıkardı. Oysa şu anki durum bir tolerans kültürünün yaratılmasının, değişik güçlerin varlığının kabulünü sağlıyor."

Yaklaşmalarınız, Türkiye'deki demokratik hareketi ve genel olarak tüm demokratik güçlerin birliği için de belirleyici. Ülkemizdeki gelişmeleri de yakından takip ediyorsunuz...

"Evet, IUS olarak Türkiye'yi yakından ve ılgıyla izlediğimizi bilmenizi istiyorum. Hâli, insan hakları herkes için garantisi altına alınması gereken bir sorun. Demokrasinin bir yaşam tarzı olarak gelişmesi gerekiyor. Her kesim için uygulanmayan demokrasi değildir. Bu çerçe-

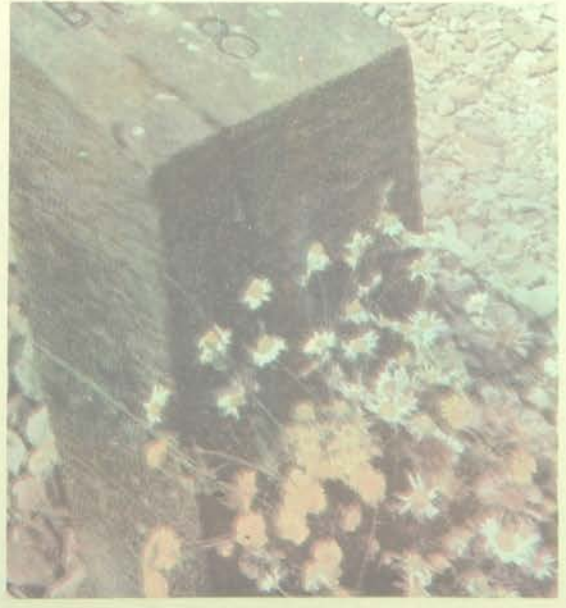
"Politik gençlik örgütleriyle kitle hareketlerinin biraraya gelmesiyle oluşan bu platform çok önemli... Yalnızca politik örgütler olsaydı tartışma o bazda kilitlenip kalırdı. Diyalog yerine politik yarışma öne çıkardı. Oysa şu anki durum bir tolerans kültürünün yaratılmasının, değişik güçlerin varlığının kabulünü sağlıyor."

de çalışmalarımızı sürdüreceğiz. BM'de bu konuda çalışacağız. Özellikle öğrenci arkadaşlarımızın daha iyi eğitim ve örgütlenme haklarını izleyeceğiz."

Toplantılar boyunca yapılan konuşmaların tümünde aynı öz egemenlik; herkes seçilen yolun doğruluğuna, yeni ve yapıcı bir siyasal dönüşümün gerekliliğine dikkat çekiyordu.

Yine bir dinlenme sırasında götiştüğümüz CENCY Genel Sekreteri Alan Christie'de bu yaklaşımın uzun bir süre sonucu geliştirmeye değindi. Christie bu süreli söyleyişini değerlendirildi; "CENCY'nin gelişimi de bu platformun oluşumu ile iç içe geçmiştir. Daha önceki ve '70 sonrasındaki süredir diyalog anlamında olumlu bir hava yaratıyordu. Bu detanın güçlendiği bir süreçtir. '80

"Barış, dayanıklılık tan çok daha önde geliyor..."

ortasında toğuş savaşın yükselmeyele süreç yavaşladı. Gastnost ve INF anlaşması ile bu platform yeniden canlandı. Noktada önemli olan bundan sonra amaçlarımızı adimlerle netleştirmek. Biz platformu doğudan ve batıdan gençlik kitlelerinin diyalogu için önem buluyoruz."

Hıristiyan demokratların gençlik ürettii Avrupa Demokratik Gençlik Birliği (EDS) başından beri platform için yer almakla birlikte uzunca bir süre aktif bir katılım göstermemiştir. EDS'in Federe Alman üyesi Bettina Mazhazcek, "bugünden beri bu sürecin içindeyiz. Ancak daha sonra, çalışmaların bize kazandırdıkları denizle bu platformda kaldık" diyerek utlandı geçen zamana ilişkin yorumunu "Farklı olduğumuz görüşlerin ortaya çıkmasını ve bu konuda tartışma yapmasını gerektiriyor. Sorunları ve siyasi gerekliliğine inanıyoruz. Sorunları ve siyasi gerekliliğinden yavaşlıyoruz. Biz görüşümüzü zorlayan anlaşmamız oldu. Çünkü fazla olmaydı. Platform için şunu söylemek istiyoruz; zor bir süreç, dikkatli olmak, başarılı olmak gerekiyor. Gereklî olan açık, dürüstlük, saygı ve samimiyet."

Bettina Türkiye'deki gelişmeleri izliyor musun?

"Evet. Ancak hatırlarsanız Cumhuriyet başkanı Türkiye ziyaretinde insan haklarına ilişkin görüşlerini söylediğini tepki almıştı. Bu demokrasiye sağmıyordunuz."

Avrupa Gençlik Örgütleri Konsultasyon Toplantısı'nın kapanışında CENCY Başkanı Joan Pluma'nın coşkulu alkışları ile desteklenen son sözleri şöyleydi: "İnanıyoruz ki bu toplantı, uluslararası diyalogun bir bütün olarak yeni bir düzeyde yükselmesine önemli katkılarla sonuçlanmıştır."

Joan Pluma'nın sözleri, herkes için yenilki bir dünya ve kalıcı barışa doğırlereleme gençliğin yaptığı inanca katkıdır ifadesiydi.

Biz de inanıyoruz ki, çağdaş dünyamızın derin çelişkilerine, onu oluşturan ülkeler arasındaki köktenci farklılıklara rağmen, onun, birbiriyle ilişkili, birbirine bağlı ve bir bütün olduğu düşüncesine uluslararası ilişkilerde belirleyici olacaktır. Gençlik uluslararası dayanışmasını ve birlikteliğini ön yeraldığı her zaman geleceğe ilişkin bu inancımızı pekiştirmektedir.

Viyana'dan ayrılrken gökyüzünü ağır, kara bulutlarla kaplıydı. İlk düşen yağmur taneleri ise kuzey güneşinin önünü açmaktayken serin bir yağmura bakiyordu.

"Yapılması gereken şey, her kesimde demokrasi isteğini yükseltmek, birleşik bir hareket haline getirmektir."

□ Sayın Nihat Sargın, sayın Haydar Kutlu ülkemizin gündemindeki en önemli sorunlar sizce nelerdir?

■ Ülkemizin bir numaralı sorunu, tüm insanlığı ilgilendiren barış sorunu ile birlikte demokrasi sorunudur. Görüyoruz ve her geçen gün daha iyi görülmektedir ki, bu temel sorun çözülmezse ülkenin hiçbir sorununa ciddi ve kalıcı çözümler getirilemez.

Bugün hangi politik görüşte olursanız olursanız ülkemizin ve halkımızın geleceğinden kaygı duyan herkes demokrasiye çok daha kapsamlı ve yepyeni bir anlayışla bakmak gerektiğinin farkındadır. Öte yandan, demokrasi isteyen herkes hareket geçmezse demokrasi kazanılmayacaktır. Dahası demokrasinin kapsamı, ona rekabetsiz duyan sosyal, politik güçlerin mücadelesi oranında genişleyecektir. Dünyada ve ülkemizde öyle koşullar oluştu ki, 12 Eylül öncesi özgürlükler o çerçevede bugün aynen olsa bile, bu kapsam demokrasinin varlığı için yeterli olmaz. Çünkü demokrasi bir yaşam tarzıdır. Toplumun aktif çoğunluğu nasıl bir toplumda yaşamak istiyor? Bu sorunun yanıtı toplumun gelişen demokrasi bilincini verir. Eğer bu insanlar, özgürce düşünebilecekleri, düşüncelerini özgürce açıklayabilecekleri bir toplumda ancak insanca yaşayabilirim diye düşünüyorsa bu bir yaşam tarzı anlayışıdır.

"...demokrasiden yana her politik görüş ve toplumun her kesimi kendi özgürlük istemlerini ve demokrasi anlayışlarını ortaya koymalı ve bu doğrultuda aktif çaba harcamalıdır."

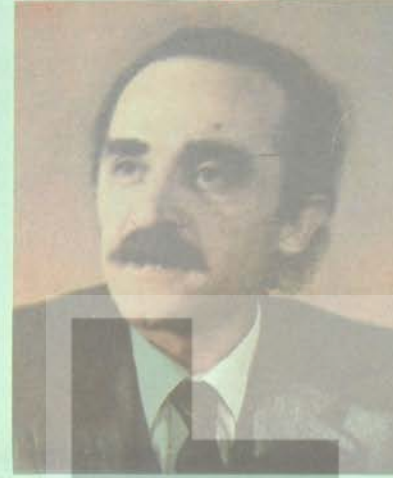
Bu nedenle demokrasiden yana her politik görüş ve toplumun her kesimi kendi özgürlük istemlerini ve demokrasi anlayışlarını ortaya koymalı ve bu doğrultuda aktif çaba harcamalıdır.

□ Demokrasiyi kazanma mücadelesinde gençliğin rolü nedir?

Demokrasinin yok edildiği her ülkede demokrasiye geçişte işçiler, aydınlar ve gençlik itici güç rolü oynamışlardır. Onların aktif katkısı olmadan demokrasi kazanılmaz. Bu gerçek ülkemizdeki gelişmelerle de kanıtlanıyor. Ülkemiz gençliği zorbalık karşısında susmadı. Kendi hakları için olduğu kadar ülkenin geleceğine karşı da duyurduğunu yitirmedi. Fakat aynı zamanda inanıyoruz ki, daha çok şey yapmak gerektiğinin farkındadır, gençlik. Daha çok şeyin yapılabilmesi aynı zamanda demokrasi sorunu üzerinde daha çok kafa yormaya bağlı.

□ 12 Eylül 1980 sonrası depolitizasyon ve etkilerini değerlendirdiğiniz misiniz?

Demokrasi aynı zamanda yaşamla karşı duyurmak demektir. Duyarı insan düşünebilir ve düşünceleri doğrultusunda tepki gösterir. Bu duygu ölüme insanı olan her şey toplumda değerli değildir. Politika, sanat, kültürde, estetikte, ahlakta ileri de-

ğerlerin yerini basitlik, sığlık, fırsatçılık, bençillik alır. Kısacası insanın yaşadığı toplumu, çevresini daha iyiye doğru değiştirip dönüştürebilme yeteneği yok olur. Bu nedenle demokrasinin yokedilmesi ile toplumun kendi yaşam tarzına karşı

"Demokrasinin yokedildiği her ülkede demokrasiye geçişte işçiler, aydınlar ve gençlik itici güç rolü oynamışlardır. Onların aktif katkısı olmadan demokrasi kazanılmaz. Bu gerçek ülkemizdeki gelişmelerle de kanıtlanıyor. Ülkemiz gençliği zorbalık karşısında susmadı. Kendi hakları için olduğu kadar ülkenin geleceğine karşı da duyurduğunu yitirmedi. Fakat aynı zamanda inanıyoruz ki, daha çok şey yapmak gerektiğinin farkındadır, gençlik. Daha çok şeyin yapılabilmesi aynı zamanda demokrasi sorunu üzerinde daha çok kafa yormaya bağlı."

duyarsızlaştırılması, depolitizasyon arasında sıkı bir bağ vardır. Sıkı ve karşılıklı bağ, aynı nedenlerle toplumun en duyarlı kesimleri işçiler, gençler, aydınlar, ne denli baskı yapılar yapılmış demokrasiye, özgürlüğe karşı duyarsız kalmazlar, kalmıyordular. Demokrasi sorununu bu geniş ve derin duyarlılık temelinde ele almak, onu yaşamı ortaya koyduğu canlılıkta ele almak demektir. Her tür kötü ko-

"Her tür kötü koşula, haksızlığa, adaletsizliğe, baskılara, işkencelere, sömürüye karşı çıkan herkesle birlikte hareket etmek, bunun yollarını bulmak demokrasi mücadelesinin karakteri gereğidir. Gençlik kesimi için de böylesi bir birlikte hareket için sağlam bir temel in varolduğuna inanıyoruz."

şula, haksızlığa, adaletsizliğe, baskılara, işkencelere, sömürüye karşı çıkan herkesle birlikte hareket etmek, bunun yollarını bulmak demokrasi mücadelesinin karakteri gereğidir. Gençlik kesimi için de böylesi bir birlikte hareket için sağlam bir temel in varolduğuna inanıyoruz.

Ve aynı zamanda inanıyoruz ki, geniş gençlik kesimleri komünistlerin dünya ve ülkemiz sorunları ile ilgili görüşlerine aynı duyarlılıkta ilgi gösterecek, tartışacak, destekleyecek ya da eleştireceklerdir. İnancımız, çünkü Marksizm dünyayı değiştirme, dönüştürmeyi temel alır. Hiç bir toplumsal sorun, genelinde insanı ilgilendiren hiç bir sorun komünistlerin duyarlılıkları dışında kalamaz. Kalırsa orada bir yanlış vardır. Komünistlerle farklı gö-

"...Diş koşullarla birlikte iç koşullar nesnel olarak daha ileri özgürlükleri dayatıyor. Bu, özgürlüklerin elde edilmesini olanaklı kıldığı gibi aynı zamanda zorunlu kılıyor."

rüşler taşıya bile gençlik kesimleri arasındaki her zaman varolmuş olan yakınlık bu sağlam temele dayanır.

□ 12 Eylül 1980'den bu yana demokrasi ve dayanışma bilincindeki gelişmeleri irdeleyebilirsiniz?

12 Eylül acılarına dolu da olsa öylesine bir deney birikimi yaratmıştır ki, toplumun her kesiminde bu deneyleri yeni derslere dönüştürüyor, demokrasi bilincinin gelişiminde sıçramalar oluyor, dayanışma bilinci güçleniyor. Şu gerçek artık açıkça görülmüyor: 12 Eylül öncesi hak ve özgürlüklerin çerçevesi, kapsamı sınırlı, kısıtlı da olsa demokrasi var demeyi yeterli görülmüyordu. Bugün ise bu yeterli görünmüyor. Kaldı ki o düzeyin henüz daha çok gerisindeyiz. Sancılar da buradan kaynaklanıyor. Demokrasi ve demokratik istikrar bugün daha geniş özgürlük temelinde oturduğu zaman varolabilir ancak. Dikkat edilirse dün görece daha rahat koşullarda bile tartışılmayan, tabii olarak görülen komünist partisinin yasallaşması ve Kürt halkının özgürlükleri sorunu çok daha zor koşullar altında, çok geniş bir çevrede tartışılır oldu. Demek oluyor ki, dış koşullarla birlikte iç koşullar nesnel olarak daha ileri özgürlükleri dayatıyor. Bu özgürlüklerin elde edilmesini olanaklı kıldığı gibi aynı zamanda zorunlu kılıyor.

□ Ülkemizi dönüştürmenin ve TBKP'ni kurma girişiminizin demokrasiyi kazanma mücadelesindeki yerini tanımlayabilir misiniz?

Ülkemizi dönüştürmenin ve TBKP'ni kurma girişiminizin demokrasiyi kazanma mücadelesindeki yerini tanımlayabilir misiniz? Ülkemizi dönüştürmenin ve TBKP'ni kurma girişiminizin demokrasiyi kazanma mücadelesindeki yerini tanımlayabilir misiniz? Ülkemizi dönüştürmenin ve TBKP'ni kurma girişiminizin demokrasiyi kazanma mücadelesindeki yerini tanımlayabilir misiniz?

görmeye bağlıdır. Yukarıda söylediğimiz nedenlerle TBKP'nin yasallaşması yalnızca komünistlerin işçi ve emekçileri ilgilendiren bir konu değildir. Ve bizim çabamız da anlamda bir parti kuruluşu ile sınırlı görmemek de gerekir. Çünkü yasal kuruluşu için mücadele ettiğimiz parti, o

"...Kendini yenilemeyi başara bile en her iki partinin ortak çalışmasının ortaya koyduğu TBKP program taslağı, biz inanıyoruz ki, ülkemizin demokratikleşmesi, banış ve demokratik yenilenme için yeni ve etkili, gerçekçi çözümler ortaya koyuyor. Bu görüşlerin kamuoyuna en geniş biçimde yansıtılması, tartışılması demokrasiyi kazanma mücadelesinin önemli bir parçası olacaktır. Aynı zamanda bu tartışmanın devrimci sol ve daha geniş demokrasi güçleri arasında diyalog ve işbirliğinin gelişmesine hizmet edeceği kanısındayız."

nitelikte bir partidir ki, bu partinin yasallaşması yıllardır özgürlüklerin, demokrasinin başında sallanan ve zaman zaman da biçim kütici yokedecektir. Tüm demokrasi güçleri için yepyeni özgürlük rüzgarları esecektir. Herhangi bir partinin kuruluşu için demokrasiyi beklemek gerekebilir denilebilir, ama TBKP'nin yasallaşmasının kendisi, demokrasinin kazanılmasının en önemli adımlarından birisinin atılması demek olacaktır. Artık düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün kısıtlı olduğu yerde demokrasinin olamayacağını bilincine varırız olacaktır, çünkü.

İkinci olarak, kendini yenilemeyi başara bile en her iki partinin ortak çalışmasının ortaya koyduğu TBKP program taslağı, biz inanıyoruz ki, ülkemizin demokratikleşmesi, banış ve demokratik yenilenme için yeni ve etkili, gerçekçi çözümler ortaya koyuyor. Bu görüşlerin kamuoyuna en geniş biçimde yansıtılması, tartışılması demokrasiyi kazanma mücadelesinin önemli bir parçası olacaktır. Aynı zamanda bu tartışmanın devrimci sol ve daha geniş demokrasi güçleri arasında diyalog ve işbirliğinin gelişmesine hizmet edeceği kanısındayız.

İşte bu nedenlerle demokrasinin kazanılması mücadelesinin yime kazanılması, TBKP'nin yasallaşması için gecikmeden adım atmayı zorunlu bir görev saydık. Bir şeylerin değişmesini beklemek değil, bir şeylerin demokrasi yönünde değişmesi için adım atmak gerekiyordu. Halkımızın biltiler ve kararlarının açık biçimde görüldüğü, izlediği bu adımlar atık.

□ Ülkemizi dönüştürmenin ve TBKP'ni kurma girişiminizin demokrasiyi kazanma mücadelesindeki yerini tanımlayabilir misiniz?

Dönüşümüzlü izleyen gelişmeler, gelmeden önceki açıklamalardan da görülebilir ki, bizim için beklenmeyen şeyler değildi. Her zaman altını çizdik ki, aşgari riski göze almadan hiçbir mücadele kazanılmaz. Öte yandan yurt içinde ve dışından yükselen geniş ve sıcak bir dayanışma bizi kucakladı. Bulduğumuz cezaevine, yurtdışından içerde fabrikalardan, üniversitelerden ve hatta ortaöğretimden, diğer cezaevlerinden, çeşitli toplumsal kuruluşlardan, yazarlardan, sanatçı, bilim adamları, avukatlardan, tek tek kişilerden sayısız mektup, kart, mesajlar ulaştı. Bunlar düşüncelerimizin, aramızız adının doğruluğunu kanıtlayan, bize sevinç veren eşsiz değerler armağanlarıdır.

"Biz inanıyoruz ki, bugün düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğü önündeki engellerin (somut olarak, T.C.K.'nin 141, 142, 163 maddeleri) kaldırılması doğrultusunda ve yukarıda belirtilen toplumsal muhalefeti getirmek artık olanaksızdır. Türkiye'nin batı standartları gerisinde bir demokrasi ile yaşayamayacağı da giderek güçlenen bir ortak anlayış oluyor."

Biz inanıyoruz ki, bugün düşünce, inanç ve örgütlenme özgürlüğü önündeki engellerin (somut olarak, T.C.K.'nin 141, 142, 163. maddeleri) kaldırılması doğrultusunda yükselen toplumsal muhalefeti getirmek artık olanaksızdır. Türkiye'nin batı standartları gerisinde bir demokrasi ile yaşayamayacağı da giderek güçlenen bir ortak anlayış oluyor.

Bu düşünceleri daha da güçlendirmek ve her kesimde demokrasi isteğini yükseltmek, birleşik bir hareket haline getirmek yapılması gereken şeydir. Somut sonuçlar, verilecek demokrasi mücadelesinin ve bu çabaların etkinliğine bağlı olarak doğacaktır.

□ Dönüşümüzlü birlikte yurtdışında politik göçmenlerin ülkeye dönüş hazırlıkları başladı. Sizin görüşlerinizi öğrenebilir misiniz?

■ Yurt dışındaki politik göçmenlerin ülkeye dönüşleri artık güçlenmiş bir konudur. Biraz önce, ya da biraz sonra olması herkesin kendisine çizdiği amaç ve planlara bağlıdır. Dönüş için belirli koşulları arayışları da anlayışla karşılamak gerekir. Biz ülkeye dönüşün bir kahramanlık yaradık tanıtılması istemiyoruz. Kendi yolumuza dönmekten daha doğal ne-

olabilir?

"...Bize göre dönüş zorlanmadan politik göçmenlere kimsenin kendiliğinden özgürlüklerini veremeyecektir. Politik göçmenler tüm Avrupa kamuoyuna kendi sorunlarını anlatabildiler. Biraz çelişik bir şey ama şimdi sıra ülkede, halkımıza anlatmaya geliyor. Biz bu konuda da üzerimize düşenleri yerine getirmek için çalışacağız."

Dönüşü henüz erken bulmaları da eleştirmek yanlıştır. Asıl kahramanlık yurtdan uzakta yaşamak ve o koşullarda ayakta kalmayı başarmaktır. Yukarıda belirttiğimiz gibi bizim dönüşümüzlü hemen şimdi oluşunun özel nedenleri vardı.

Fakat öte yandan bize göre "dönüş" zorlanmadan politik göçmenlere kimsenin kendiliğinden özgürlüklerini veremeyecektir. Politik göçmenler tüm Avrupa kamuoyuna kendi sorunlarını anlatabildiler. Bi-

raz çelişik bir şey ama şimdi sıra ülkede, halkımıza anlatmaya geliyor. Biz bu konuda da üzerimize düşenleri yerine getirmek için çalışacağız."

Komünist partisinin kuruluşunu hızlandırmak amacıyla yurda döneceklerini açıklayanlar arasında TİP ve TKP üyesi olmadığı halde TBKP'nin yasallaşması ile demokrasi arasında bağı görenler vardır ki, bu yaklaşım son derece önemlidir.

"Komünist partisinin kuruluşunu hızlandırmak amacıyla yurda döneceklerini açıklayanlar arasında TİP ve TKP üyesi olmadığı halde TBKP'nin yasallaşması ile demokrasi arasında bağı görenler vardır ki, bu yaklaşım son derece önemlidir."

Sonuç olarak demokrasi mücadelesinde elde edilecek somut sonuçlar bizlere, yani demokrasiye yürek vermiş işçilerin, gençlerin, kadınların, kısaca halkın mücadelesine bağlıdır. Giriştiğ göreceğiz.

Sargın
Haydar Kutlu
Demokrasiye geçişte işçiler, aydınlar ve gençlik itici güç rolü oynamışlardır. Onların aktif katkısı olmadan demokrasi kazanılmaz. Bu gerçek ülkemizdeki gelişmelerle de kanıtlanıyor. Ülkemiz gençliği zorbalık karşısında susmadı. Kendi hakları için olduğu kadar ülkenin geleceğine karşı da duyurduğunu yitirmedi. Fakat aynı zamanda inanıyoruz ki, daha çok şey yapmak gerektiğinin farkındadır, gençlik. Daha çok şeyin yapılabilmesi aynı zamanda demokrasi sorunu üzerinde daha çok kafa yormaya bağlı.

22.2.1987

ÜNİVERSİTE SINAVLARI ÜZERİNE BİR EĞİTİMCİ İLE SÖYLEŞİ

İçinde bulunduğumuz ay içinde yine yüzbinlerce genç aynı heyecanı yaşayacaklar. Bu heyecanı, sınavdan bir sınav heyecanı olarak tanımlamak hiç de doğru olmayacaktır. Çünkü bu, gelecek kaygısından ziyade bir gelecek heyecanıdır. Aşağıda, eğitimci Özge Mutlu ile lise öğrencisi arkadaşımız Gonca Kay'ın üniversite, sınav hazırlık, sınav ve eğitim sistemi üzerine yaptığı söyleşiyi sunuyoruz.

Söyleşi: GONCA KAY

İŞSİZLİK
YAĞLIK
FAJANI

"Lisenin üniversite sınavlarında payı çok az."

YARIN □ Üniversite nedir? Ülkemizdeki üniversitelerin içinde buldukları durumu dikkate aldığımızda neler söyleyebilirsiniz?

ÖZGÜR MUTLU ■ Üniversite, yetenek ve bilginle belirli bir düzeye ulaşan lise mezunlarının okuyacağı bir kurumdur. Ülkemizde bu ölçüler geçerli değildir. Parasal olanakları yeterli olmayan gençler, liseyi bitirince, yetenekli olsalar bile üniversiteye gitmezler. Liselerde okumak, lisede çok başarılı olmak yeterli değil.

Üniversitelerin seçkinliği bir yapıya olmalı. Tabii bu seçkinlik yetenekle ilgili. Doğaldır ki insanlar birbirlerinden farklı yapı ve yeteneğe sahiptirler.

Kimi gençler, özellikle kırsal alanlardaki daha liseyi okuyamayan hayata atılmaktadırlar. Çoğu genç üniversiteye yönlendirilmesi gerekirken erken hayata geçecek okullara, beceri kurslarına yönlendiriliyor. "Meslek Liseleri" adıyla kurulan okullar ise birer aldatmacadan ibarettir. Bu okullardan üniversiteye geçmek olanaksızdır. 1986'dan sonra bu okullar dipçüğü çiraklık okuluna dönüştürülmüştür. Üniversiteye girme sorunu çözmemektedir. Bugün üniversitede okuyan bir öğrencinin ailesinde maliyet ayda en az 150 bin liradır. Ortaya çıkan bu ekonomik sorun bir çıkamaz bin liradır. Ortaya çıkan bu ekonomik sorunu bir çıkamaz bin liradır. Ortaya çıkan bu ekonomik sorunu bir çıkamaz bin liradır.

□ Günümüzde uygulanan üniversite sınav sisteminin özellikleri ve bu konuda öğrencinin bilgilenebileceği düzeyine ilişkin ne düşünüyorsunuz?

■ Teknik açıdan sistemin sık sık değişiklikleri öğrenciyi ve veliyi başkına çeviriyor. Bu değişiklik ne getirdi? Neden bu pek önemli değil. Özellikle lise eğitim sistemi değiştirilmediği için. Lise 2 ve 3'te dersler birtakım kollara ayrıldı.

Öylece oluşan bölümler diğer derslerden mahrum kalmayı sağladı. Ayrıca sınav tekniği konusunda da yeterli aydınlatma olmadı. ÖSYM bu konuya gerekli önemi yeterince vermedi. Bu konu defalarca açıklanmalıydı. Ya da bu görevi tamamiyle okullar üstlenmeliydi. Üniversite seçkinliğini kaybediyor. Hatta bu işi başardığı bile. Zoraki gidilen bir yer oldu. Ne kadar iyi bir sistem bulunursa bulunursa belli bir kısım öğrenci yine bu kapıdan geriye dönüyor, dönmek zorunda.

□ Okullarda gördüğümüz eğitim programının sınav hazırlayıcı niteliğini nasıl değerlendiriyorsunuz? Uygulamalı eğitim sorununa yaklaşımınız nasıl?

■ Okulda başan üniversiteye girmeyi etkilemiyor. Çoğu yabancı ülkede temel eğitim, ülkemizde uygulanan temel eğitimden daha uzun ve tamamlanıyor ayrıca yönlendiriliyor. Bu ülkelerde öğrenciler arasında çeşitli gruplar oluşturuluyor. Bunların temel bilgi ve yetenek düzeyine dayanıyor. Böylece öğrenci kendi seviyesine göre yönlendiriliyor. Lise düzeyi bir eğitime gelindiğinde genel bir değerlendirme ve bu gruplar yardımıyla öğrencinin kendisine en uygun eğitiminin nasıl olacağına -ki kendisinin de fikirleri gözönüne alınarak- karar veriliyor.

Kapitalist toplumlarda liseler paralı hale getirilmiştir. Ülkemizde lisenin üniversite sınavlarında payı çok az. Üniversite aşırı derecede kapısını açmış. Düzeyi düşürülmüştür. Dünyada bilinen üniversite öğretimi bozuluyor. Bu bozukluk da liselere yansıyor. Ayrıca uygulamalı eğitim de sınav sisteminde etkili değil. Bu bir sistemde oluşturulmaktadır. Öğrencinin doğaya olan sevgisi köreltilip bu sorunlara tahditte çözümlere çalışılıyor. Herhangi bir laboratuvara kilit verilmemiş durumda. Liseli bir öğrenci kendine bakabilecek yaşıdadır. Oysaki çok basit yaşam koşullarını hayata uygulayamamaktadır. Liselerde kayıftan başlamak üzere her şey tek ziddi-

dir. Yararlılığı elvermez, vermeyi de. Sınıfların kalabalık oluşu da yabancı ülkelerde olduğu gibi. Bizde tek boyutlu insan yetiştirme çabası arttıkça artıyor. Örneğin bir mühendis müzik dinlemeye gibi. Okullarda eğitime yardımcı ve olmasız zorunlu araçlar, gereçler yok. Öğrenci okul işlerine katılmıyor. Bu gibi faaliyetlerde pekala yönlendirici rol oynayabilir. Bunun dışında yine eğitim etkisizliği nedeniyle, insan yetişkin olduğunda ilkel bir şekilde eğleniyor, arabesk dinliyor, vs. Bunun sonucu, zamanında pek çok şey tadılmamış, öğrenilmemiş oluyor.

□ Şu andaki eğitim sistemi yeteneğe uygun meslek seçiminin önünde en büyük engel olarak düşünüyor. Bunu ve meslek seçimine ilişkin diğer etkenleri değerlendirilmistiniz?

■ Lise oldukça zor bir dönemdir. Lisenin de altından kalkabilecek öğrenci sayısı yönlendiriliyor. Liseden önce de yönlendirme olayı oldukça önemli. Yine öğrencinin nitelik, imkan ve isteklerine göre özel liseye mi, sanat liselerine mi, yoksa düz liseye mi gitmesi önemlidir? karar verilmelidir. Bir seçme olayı da söz konusuudur. Ama bu bazılarında imtiyaz sağlanmıştır. Eğitimde insan, araç işlevi görmez. Ne yazık ki bu durumdan ziddi. İnsan amaçtır, eğitim de araç. Bir insan 18-20 yaşlarında belli bir başlangıç alır. Bu zamanı kendi kendine tahminle, daha çok bilgilendirme olayını gerçekleştirilmekte uğraşmalıdır, bizde bu uygulanmamaktadır. Öğrenci liseye zorlanmamalı, ortaokul sonunda veliye, öğrenci durumu hakkında bilgi verilmeli ve yönlendirilmeye yardım edilmelidir. Ülkemizde liselerin standartları da farklı. Buna neden de öğretmen atamalarındaki eşitsizlik. İş bulabilme herşeyden önce tutulmakta ve üniversite sınavı bir eşik görevi görmektedir. Meslek seçiminde insan en sevdiği, en yakın olduğu bölüme seçilmelidir. Eğer bugün Bilgisayar Mühendisliği el üstünde ise bunun sürekliliği

Haydar Taş

Sorular? Soru gelmeyen sorular... Özellikle biz öğrencilerin beyin hücrelerini kemiren, şu "soru gelmek bilmeyen" soruların hepimiz biliyoruz astında. Bunları uzun uzun anlatmak yeriz olacak. Fakat öyle bir baş belası çıktı ki şu son senelerde Endüstri Meslek Lisesi öğrencilerinin başına, insanın gülesini getiriyor. Aslında gülelim mi ağlayalım mı buna ben de bilmiyorum. İstersezi, neymiş şu bela bir öğrenelim. 3308. Evet, 3308 sayılı "Çıraklık ve Meslek Eğitimi" kanunu. Bu kanun, öğrencilerin pratik meslek bilgilerini işletmelerde öğrenmeleri için çıkarılmış. Gerekli yaşına uygun olarak aşırı ücretin yüzde 30'unu da alıyorlar. Bu da 22.000 TL civarındadır.

Bu konuyu biraz açalım. Haftada 2 gün okula gidip 3 gün işyerine giden öğrenciler ya da geleceğin işçileri (Aslında yaptıkları işi, verdikleri imalatı, işçiler de yapıyor. Dolayısıyla işçi de diyebiliriz.) bunu nasıl karşılıyorlar? Ne öğrenci, ne öğretmen ve ne de veli bu konudaki kanununa benimsemiyor. Neden benimsemiyorlar? Biraz mantık yürütülünce, anılan bu kanunun altında neden çiraklık yürütülüyor konudaki bütün çıplaklığıyla karşımıza çıkarıyor. Dedik ki, 22.000 TL veriliyor öğrenci-

ENDÜSTRİ MESLEK LİSELERİNDE STAJ

Ucuz İşçilik

rencilere ve yine dedik ki, imalat vermek zorundadır bu arkadaşlar. Yani, işçi ile öğrenci arasında, yaptığı iş açısından fark yoktur. Eğer öğrenci olmasaydı ve bu kanun çıkmasaydı ne olacaktı? Ne olacağı belli! Öğrencinin yaptığı işi yapacaktı ve işletme sahibi, şu anda mevcut stajyer öğrenci sayısı kadar işçi alacaktı. Örnek olarak 100 stajyer ve 100 işçi ele alalım. 100 stajyerin toplam olarak aylığı 2-2,5 milyon TL arası, 100 işçinin toplam aylığı ise en azından 10-15 milyon TL. Aradaki fark 8-10 milyondur, hatta daha fazla. Bu durumda stajyerlerin dilimizdeki karşılığı ne oluyor? "Ucuz işçi". Evet, sömürü ve soygun artık yasallaştı. Yeter ki milyonlarca kâr, milyarlarca gelin. 17 Mart 1988 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde Uğur Mumcu, sayın Başbakanın, ağabeyi Korkut Bey'in, Semra Hanım'ın ve birçok ünlü isim şirketlerini açıklama veya atelyelerinde de öğrenciler vardır. Ne dersiniz?

Geçenlerde bir arkadaşım bana şöyle demişti: "Biz, işçinin yaptığı işi yapıyoruz, gelmediğimiz zaman yemiyemiz keşkiyorsa ve sözleşmemizde bize, haftada 16 saat teorik eğitim için izin veriliyor ve yanı bir işçiymişiz de "haydi okula gidin, oradan teorik bilgi alın" diyorlarsa neden işçi haklarına sahip değiliz? Yani sendika, grev, vs."

—Grev hakkımız, yani işçiler greve gitmelerinde bizim onlara katılmamız sözleşmemizde yasaklanmış. Bu sözleşme de 3308 sayılı kanunun ilgili maddelerinde hazırlanmış. Gelelim sendikaya... Bunu düşün-

memiz bile suçmuş gibi görüyor. Kısa vadede farkımız yok!

Bir de stajın yapıldığı yer önemli. Yani, mesleğinizin yatkın mı değil mi? Bu, kimisinin umurunda değil, ister mesleğini öğren, ister öğrenme. Eğer bir elektrikçi olarak preslerde çalışıyorsanız veya bir tesisçi olarak montaj yapıyorsanız ve bu işler acısı duruma kimse ilgilenmiyorsa bunun üzerine başka birşey söylemek gerekmez sanırım.

İçler acısı dedik; çünkü, okuldan mezun oluncas elinizdeki diplomaya eklemek zorundasınız. Bilmediğinizden sonra diploma ne işe yarar? Oysa, okulun hazırladığı bir program var, burada bulunan

konuları öğrenmeniz gerekir. Okul bize bir aybık telafi eğitimi programı hazırlamış, "öğrenemediklerinizi getir öğrenirsiniz" diyorlar. Bir örnek verelim: Diyelim elektrik bölümü öğrencisiniz. Bu bölüm öğrencilerinin bobinaj görmeleleri gerekir. Bobinaj ise, brakin bir ayda öğrenmeyi bir yılda bile zor öğrenilir.

Tekrar maaslara dönmek istiyorum. Aldığımız para, alınlarımız kurumdan bitiyor. Ne zaman alacağız da belli değil. Bordrolarımız da görüyoruz. Hatta bazı yerlerde öğrencilere hiç maaş verilmiyor. Herşeyi bir yana bırakıp dersleri düşünelim. Üç gün çalıştıktan sonra gidip okula ders yapmak olanaksız oluyor. Dinlediklerimizi algılayamıyoruz, en önemlisi okuldaki sorularuz. Yorumlanıyorsa etkisizdir, ne gazete ne de dergi okuyabiliyoruz.

Sonuçta, her türlü örgütlenmeden yoksun, sınırlı olduğu farkında olduğu halde eli başlı oturan, düşük ücretli, işverenin cebine daha çok para aktıracak ucuz birer işçiyiz biz. İşte, 3308 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu budur.

ne kadar olabilir? Bir süre sonra piyasa buna da doycak. Ya sonra? Yeni yeni meslekler... Çünkü teknoloji ilerliyor. Bu sefer diğerleri el üstünde tutulacak. İlgili bu yeni meslekler üzerinde yoğunlaşacak. Nerde kaldı sizin Bilgisayar Mühendisliğiniz? İşte bu nedenle istediğiniz, hayatınız boyunca severek yapacağınız, mutlu olacağınız ve gerçekten sevdiğiniz bölüme seçin.

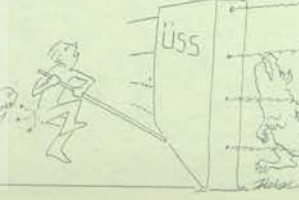
Çeşitli mesleklerle yönelmeye ve oluşan yönlendirmede ekonomi hayatı, iş bulabilme ve saygınlık isteminin payı büyük. Bunların etkisi, öğrencinin yetenekleri ve ilgisi ni ya da ilgi alanını tanımasında da görülüyor. Bunun dışında yan etkiler, belki de ilk belirtiler diye nitelendirilebilecek durumlar da var. Bunlar: 1- Allenin tavı, 2- Öğrencinin kendisi. Konu üniversite oldu mu, "yönlendirme olayı" ağamızdan çıkan ilk kelime. Okul ve aileye dönülmüştür. Okullarda rehberlik biriminin etkili olduğu düşünülebilir, ama etkili olmuyor. Öğrenci de aileyi aşmıyor. Bu konuda öğrencinin üzerindeki çevre baskısı artık yavaş yavaş gözardı edilmeye başlandı. Ama

alle konusu bu kadar ilmi olmuyor. Bu elle tutulup, gözle görülmeyen -endişe, sıkıntı gibi- olaylar öğrenci üzerinde psikolojik baskı yaratmakta. Bazen de bu olaylar çok sert bir biçimde sürebilmekte.

□ Sınav hazırlıkta öğrencinin karşılaştığı psikolojik sorunlara eğitimcilerin yaklaşımı sizce nasıl olmalı?

■ Öğretmenler iyimser ancak katıksız az. Bu sorunların çözümü de oldukça zor. Psikolojik problemlerimiz denildiğinde, temelde bunları şöyle alabiliriz: sınavla ilgili korku ve heyecan, kendine güvenisizlik ve temel faktör olan "ya kazanamazsan" korkusu, psikolojisi. Kazanamama tamamen öğrencinin yönünü değiştirmesine sebep oluyor. Okulların bu konuda yardımcı olması gerekiyor. Ancak henüz elle tutulur birşey yok. Dolayısıyla bu işin ucundan dersaneler tutuyor.

□ Dersanelere gereksinim duyulmasının nedenleri ve bu kurumların öğrenciyi sınav hazırlamadaki rolü nedir?

■ Dersaneler, öğrencileri üniversitelere yöneltmede bir hatadır. Dersanelere ihtiyaç duyuluyor, çünkü yeterince iş hayatı yok. Bunun için önemizde yalnız üniversite var. Üniversite için de dersaneler.

Okulların (sınav girerken ve öncesinde) antrenman yaptırmasında sonucu dersaneler doğuyor. Böylece okullar ve özellikle liseler dersaneyle çöküyor, çökertiliyor. Neden, nasıl?

1- Üniversite sınavına yönelik eğitim için birinden birini tercih ediyor. Bu da genelde dersaneler.
2- En iyi öğretmenler dersanelerce kapılmış durumda.
3- Daha demokratik bir ortam sağlanıyor. Özellikle bu demokratik ortamı okullar sağlasaydı, dersanelere gerek kalmazdı.

□ Üniversite sınavındaki sınavı eşitsizliği konusunda neler düşünüyorsunuz?

■ Bu konuda devletten alınması gereken önlemler var. Gelişmiş okullar geliştirilmeli. Bu yapılmada da o okullarda okuyan, o öğrencilere hiç değilse bir şans vererek eğitim düzeyinin artması sağlanmalı ve sınav eğitim düzeyi eşit insanlarla yapılmalı. Günümüzde bu durum şöyle bir ortam yaratıyor: Doğuda ve güneydoğuda böyle bir sınavın uygulanması imkansızdır. Çünkü oralar bir Ankara, bir İstanbul, bir İzmir değildir. Oralar doğudur, gelişmişliği doğu. Var olan eşitsizliği, sonradan yapılan işlemlerle gidermek mümkündür. Biraz daha bilimsel olarak, doğal eşitsizlikler, yapay önlemlerle dengelenebilir.

Hakan Eken

Şenliğinin ardından

1. Ankara film

Fransız Film, "Panik Rüştü"

Söyleşi: Pinar Buyruk

YARIN □ Sayın Öngören, 1. Ankara Film Şenliği'nin ardından, kısa bir değerlendirme almak istiyoruz. Geçen yılınızda sinema üzerine sizlerle yaptığımız söyleşide, sinemamızdan söz etmiş ve Şenliğin bu anlamda katkıda bulunabileceğini belirtmiştiniz. Öncelikle, "İk filmiler" yarışmasını bu anlamda nasıl değerlendiriyorsunuz?

MAHMUT TALİ ÖNGÖREN ■ "İk filmiler" yarışması, bildiğiniz gibi Türkiye'de ilk kez yapıldı. Bu yarışmanın yapılması düşünüldüğünde, son bir buçuk iki yıl içinde ortaya çıkan yeni yönetmenlerin sinema içindeki sanatsal yeti henüz belli değildi. Hala da belli değil. Biz bu yarışmayı düşünürken, eğer yeni yönetmenler Türk sinemasına bir soluk getiriyorlarsa, başka etkenlerle birlikte bu yarışma da bu soluğu, yeniliği bir destek olabilir düşüncesiyle yola çıktık. Değerlendirmeyi yapan jüri den de edindiğim izlenime göre, yeni yönetmenler gerçekten Türk sinemasında yeni bir akıma ya da yeni bir dönemin değişe de bir tazeliğin habercisi. Ama bu, yalnızca bir yarışmaya ortaya çıkmaz. Bu filmlerin halka ulaşabilmesi çok önemli. Öyle sanıyorum ki, yarışmada bulunan bazı filmler, hatta derece alan filmlerin örneğin 'Dokuzuncu' gösterime girebilmesi zor, hatta olanaksız.

Sinemada bir yeniliğin, bir tazeliğin adam akıllı beşirlebilmesi için filmle izleyici arasındaki iletişimin kurulması gerekiyor. Yalnız film yapmak yeterli değil. Eğer bu filmler sinema izleyicisini geniş çapta etkileyebilirse, asıl o zaman yeni yönetmenler sayesinde Türk sinemasında bir gelişme olduğunu söyleyebiliriz. Bizim, Şenliğin sinema edindirdiği izlenim şu: ortada sanatsal açıdan birtakım değer-

lerimize, yani kitle kültürüne ve flaş olan isimlere koşullandırılmış. Bu, çok kötü bir olay bence. Bizim şenliğimizde flaş isim yoktu ama, genelde filmler vasatın üzerindedir. Bazıları uluslararası kültür şenliklerinde ödül almış, bazıları kendi ülkelerinde çok ilgi görmüş filmlerdi. Ama, aralarında gerçekten yetersiz olan filmler de vardı. Buru da açıkça belirtmekte yarar var.

□ 1. Ankara Film Şenliği, sinema çevrelerinden, basından yeterli ilgi görmeli. İlanlar ve program yayınlandı ancak örneğin, şenliğin amaçlarını destekler bir biçimde ilk filmlerle ilgili değerlendirmeler yapılmadı. Siz bunu neye bağlıyorsunuz?

■ Bence birçok nedeni var. Bunlardan biri, sizin de belirttiğiniz gibi, beklemedim görelim anlayıştı. İkincisi, İstanbul Sinema Günleri de ilk yıllarda aşağı yukarı aynı duruma karşıydı. Fakat, son yıllarda gerçekten flaş isimler vardı. Bu filmlerin çoğu da gerçekten nitelikli. Başka bir neden de İstanbul, Ankara

ayrımı. Kültür etkinlikleri, ister sinema ister başka sanat dallarında olsun, İstanbul'da daha çok ilgi görüyor. Ve üzerinde daha çok konuşuluyor. Bu İstanbul'un flaş bir kent olmasından kaynaklanıyor sanırım.

Ankara, Ankara Film Şenliği'nin yeterince ilgi görmemesi beni pek rahatsız etmiyor. Burada eleştirmenlerin ve sözünü ettığınız o çevrelerin liginden söz ediyor. Çünkü, eğer biz ikinci şenlikte izleyiciyi adanmaklı çekmeyi, ilk şenliğe kıyasla daha fazla çekmeyi başarsak, eleştirmenler ve o çevreler de bize yeterince ilgi göstermek zorunda kalacaklardır. Yani, biraz bizim davranışımız, bizim tutumumuzla bağlı. İkinci şen-

likte bize çok büyük bir sorumluluk yükliyor bu durum.

□ Bir de çeviri sorunundan söz etmek istiyoruz. Filmlerin çevirileri iki kişi tarafından, salon hoparlörleri aracılığıyla yapıldı. Bu da pek çok izleyiciye ters gelmiş. Bu sorunu nasıl aşmayı düşünüyorsunuz?

■ Bu sorunun aşılabilmesi için Ankara sinema izleyicilerinin bu tür çeviriye alışması gerekiyor. Çünkü gerçekten başka bir yolu yok. Bunun en iyi yolu, filmlere altyazı basmaktır. Ancak bu filmler Şenlik dolayısıyla Türkiye'ye geliyor ve 5-6 kez gösterildikten sonra tekrar geliyor. Şimdi bu kadar az gösterilecek filmin kopyasını satın alıp üzerine Türkçe yazı basmak hiç ekonomik olmayan bir şey. Bu bizim için de İstanbul Sinema Günleri için de olanaksız. Bir başka yöntem de anında çeviri ki bu da pahalı bir yöntem. Tüm izleyicilerin kulaklıklar olacak ve çevirmen mikrofon bağlantısı ile kapalı bir yerden çeviri yapacak. Dediğim gibi bu da pahalı bir yöntem. Dolayısıyla geriye bir tek yöntem kalıyor. O da salona çeviri yapmak. Buna alışmaktan başka çare yok.

□ Bir de Şenlik kapsamında paneller, sergi vb. etkinlikler düzenlendi. Bunların etkilerini de değerlendirir misiniz?

■ Bence, şenliğin en çok izleyici toplayan ve en çok ilgi gören yanı bu tür etkinliklerdi. Çünkü yabancı sinema adamlarının söyleşileri, sohbetleri dışında bütün açık oturumlar, söyleşiler aşağı yukarı doluydu. Soru sormaya yetkin bir topluluk vardı. Konuşmalarına da çok yeterli ve düzeyli bir ilgiyle kurmay başardı izleyici topluluğu. Böyle bir durum İstanbul'da gerçekleşmiyor. Gerçi İstanbul Sinema Günleri söyleşilere, panellere pek ağırlık vermiyor ama, yabancı sinema adamlarının geçmişte yaptığı söyleşiler son derece az bir izleyici topluluğu katıyordu. Önün dışında, Türk film sanatçılarıyla yapılan bir söyleşiye rastlamadım. Öyle sanıyorum ki biz, Ankara'ya özgü olan bu tartışma ortamını sinema alanında yaratmak ve bundan sonra da şenliklerle sürdürmeye kararlıyız.

□ Son olarak söylemek istediğiniz şeyler var mı?

■ Bu şenlikte çok büyük yetersizlikler vardı. Bilet ücretleri pahalıydı. Bu nedenle öğrenciler gilemedi. Başka birtakım yetersizlikler de oldu. Fakat bunlar hep tahmin ettiğimiz eksikliklerdi. Şunu söyleyebilirim, tahmin etmediğimiz bir soruna karşıladım. Çok büyük bir programla başladık. Örneğin İstanbul Sinema Günleri 6 filmle başlamıştı, bir 75'e yakın bir filmle başladı. Bunların içinde 32'si yabancı Türk filmiydi. Bu da bizleri sevindirdi. Şenliği şöyle bir değerlendiriyoruz, de, bu çok önemli bir adım. Bir defa başlamış oldu. Başlamayabilir, başlasa sürmez ya da sürer, çok büyük sorunlarla karşılaşabilir. Böyle bir sorun olmadı. Bu da sanıyorum ki, her denizle ilgili kurulan her deniz bu şenliğin nasıl gideceğini kuşkuyla bekleyenlere gelecek için yeterli umut verdi.

Kadının yalnızlığı kadar yalnız bir evde başlıyor, adı olmayan kadının filmi. Bireyselliğinin, bağımsızlığının etkisinden biraz sersemlemiş; dört duvar arasında sıkışıp kalacak. Yaşamımız da bu ev gibi değil mi? Bağımsızlığımız sonsuzlaştıkça yalnızlığımız boğar bizi. Bedenimiz herşeyiyle bizimken, küçük parmağımızı oynatma ya da oynatmama endişesiyle daraldığımız hissederiz. Oysa evi oluşturmuş ne dört duvardır yalnızca ne de bedenimizi sıkıştıran bu dört. Evin kapısı biraz olsun aralandığında, dört duvar aramızdan görünmesi mümkün olmayan sonsuz bir mavilik uzanır. Kapa aralığında başımızı uzattığımızda bir su damlasının dalga, dalgaların deniz olmaması mümkün mü? Giderek gözlerimiz daha uzaklara doğru büyür, deniz gökyüzüyle birleşir. Kapının önünde yitirdik artık. Akşamızı, yüreğimizi, bedenimizi. Gözlerimizin önünde büyüyor bir görkem ve hep böyle dingin kalacağından kuşku kuyduğumuz bu etraf; ezer, kıfıllıklaştırır bizi. Gerçek bağımsızlığımızın sancıları da sesini duyurmaya başlıyordur artık. Bekli cesasini koşaşa maslifa, belki bir iki taş atarız suya, belki de evin kapısını içinden sürüyoruz.

38. basamını yepeni Duygu Aşen'in "Kadının Adı Yok" adlı kitabı erkek başkısı altında büyüyor bir genç kızın, kadının yeni düşüncesine adına yapılmış amansız mücadeleyi anlatıyor. Kadın olmak ne çok şeyi göğüs gemektir; en çok da kadın cinsini anlamayan erkeklerle! Kadınlar bu kadar anlaşılmasaydı gerçekten de? Kadınlar kendilerini anlatmışlardı da anlaşılmasaydı mıydı? Bu bitmez tükenmez arayışın içinde bir ipuçuydu "Kadın Adı Yok". Yabancı olduğumuz şeyleri söyleyorduk ama; söylüyorduk. Çevremizde gördüğümüz çeşitli zorlarla birinimiş birlerce kadından herhangi birinin geçmişini sorguluyor. Bir genç kızın alet kanamasından korkması, bir erkekğin eline dokununca ürpermesi... Örneklere çoğaltmak mümkün. İnsanca davranmamıza engel olan daha bir sürü tabu var bunlara eklenince. Tabuların ortaya çıkarılması yurttelice ancak, aynı oranda yeterli değil. Kendimizi sorgular, kendi sorumluluğumuz yalnızca bambaşka, sevgilimiz, kocamız olduğuna inandığımız sürece; yaratılmak istenen insanlığın yitirilmesi birer birer düşüncelik olacaktır. Kadın olduğumuz kafamıza vurulmadan da yaşadığımız öyle çok sorun var ki, beşliğimizin dışına çıkamaya zoruyor, mücadelelere çağırıyor bizi. Yaşamımızın her anında duyulmuş olmanız gerekiyor. "Kadın Adı Yok" bir romanıdır ve özel olarak seçilmiş bir ünlü anlatılmaktadır. Bu son derece özel romanın kadın sorunlarının çözümünde birer bir, bir ilac gibi görülmesi, kitabın mukaddes gibi yaklaşımla-

Bu Kadının Adı Yok

ması, belleklerimizle yerleştirilmeye çalışılan "Kadın Dünyası" aleminin ayrışlığını doğruluyor. Kadının duygularından, tutulmalarından, doymusuzluğundan, huzursuzluğundan daha önemli olan bir şey yok romana. Denklemin yalnızca bir bilinmeyen olmayacağına, çok sayıda bilinmeyen denklemleri oluşturduğuna inanmak istemiyoruz nedense. Bir erkek yazarmış da çıkıp toplumun çizdiği erkek imajına uymayan erkek çoğunluğun yaşadıklarını anlatırsa; karşılığını bulamadığı insanca duygularının doymusuzluğunu yaşıyorsa; o zaman bir adı olduğunu sanan erkekğin de adından kuşku duyduğuna görürdük. İnancımız, "Erkeğin Adı Yok" kitabı da aynı derecede okuyucu bulurdu. Richard Bach'ın "Martı" romanını anımsatıyor bazı şeyler. Bir yanda son derece pasifize ve etkisiz hale getirilmişken, diğer yandan da tek başımıza varolabileceğimize ve dünyayı döndürebileceğimize inanıyoruz.

Bağı olduğumuz ekonomik yapının değerlerine olan bağlılığımızı hissetmememiz için aldığımız bir özgürlüğe kanamamız sağlıyor. Filmde Koltuk Değnekli Adam'ın bir sözü vardı: "Önemsizdi demiyorum, zamanımız yoktu" diyor. Akılda kalan belki de en doğru tümeceydi bu. İnsana ulaşmaya çalışırken, insanın kendini unutması ne üzüldü! Kendimizi tanımadan, hesaplamadan, hoşnut etmemizden, öfkelenmemizden yaşadığımız bireysel sorumluluğu başka nerede duyabiliyoruz? Ancak tehlike burada başlıyor. Bizler ilgilendirmeyenlerce, ilgilendirmeyen pek hoşla gilmeliyizdir; öznelliğimizin doruklarına çabalyorlar bize. Kendimizi didik didik didiklerken, ta ki tüketmeye kadar. Adı olmayan kadın gibi; yarımından, insanlardan soyutlar kendimizi. Karşı kuyduğumuz sanırken, sıkışıp kalırsak kapıda.

Romanın sinemaya uyarlanan filmde

kadının adı vardır: Işık. Yaşadıklarından bir az olsun uzaklaşabileceğini, kendini dinleyebileceğini için arkadaşının deniz kıyımındaki evine yerleşmiştir. Daha doğrusu kaçmıştır, buraya sığınmıştır. Daha doğru başına kendi kendini onaracağını sanmaktadır. Anılarını yazmaya başlar Işık. Kadının içkisini yudumlariken, ağasının duvarından ilerleyen bir de yavaş yavaş Işık', çocukluğundan bu yana yaşadığı toplumsal baskıları tanırsa. Çocukluğu, gençlüğü, kadınlığı... Geleneksel aile, otoriter baba, yalan yanlış edinilen cinsel bilgiler, apayrı büyülmeye çalışıldığı erkekler... Ancak herşey karşın karşı koyan, eşitler tavarda büyüyor bir çocuk, başına ayak diyor, erkek çocuklara buluyor; babasına ayak diyor, üniversiteye giriyor. Oldukça doğal ve hakikati psyi taşıyan tepkili dönemden sonra kadınlık dönemi başlıyor. Romanın gelen sağlıksızlık filmde de boy gösteriyor. Toplumun kendisine bir ad koymasına için çaba gösteren bir kadın örneği. Başka sorunlara olmasa da kendi cinsinin sorunlarına böylece duyarlı bir insanın yaptıkları burjuva evliliği, Cici'yle ilişkisi bozulunca Mehmet'e şük olmasa Cici'den boşanmaya karar verdiği anda Mehmet'in evine yerleşmesi; Mehmet, kansu, çocuğu ve kadın kahramanımızın bir arada, dostça yaşamaları insanlık gibi değil, Işık'ın mülbiliye dayalı bir evliliği sürdürmesini yarınde bir karşı koyuş, ancak Mehmet'in karısı ve Işık'ı karşılaştırdığımızda çeliş-

YARIN KARTAL BÜROSU

Yarın Gençlik Şöleni

Subat ayında açılan Yarın Kartal İrtibat Bürosu, derginin 7. yıl kutlamaları çerçevesinde bir Gençlik Şöleni düzenledi.

20 Mart 1988 Pazar günü düzenlenen şölen; saat 13.00'de Gülşim Akyüz, Hüseyin Alemdar, Hüseyin Haydar, Muzaffer Özdemir ve Kemal Özer'in kitaplarını imzalamaları ve söyleşilerle başladı. Şölen boyunca, IFSAK üyesi Aclan Uraz'ın "Çocuk İşçiler" konulu fotoğraf sergisine de yer verildi.

Şölenin, dinletilerden oluşan ikinci bölümü, Yarın Kartal Bürosu Temsilcisi Cemal Yılmaz'ın açılış konuşması ile başladı. Konuşmasında, ülkemiz gençliğinin 1968'den günümüze dek karşı karşıya kaldığı sorunlardan söz ederek başlayan Yılmaz, gençliğin gerçekte eğitim, iş, giyimli bir gelecek ve ülkenin bugününde ve yarınında söz hakkı istediğini, silahsız, savasız, sömürsüz barış dolu bir dünya istediğini belirtti. Politik güçlerin ülkenin dönmelemlerini ve özgür yaşama alanının en doğal insan haklarından biri olduğunu söyleyen Yılmaz, gençliğin; insanların düşüncelerini ne denli önemse görmelerine son verilmesini istediğini ve işkencenin basına yayınlanıp son kurbanları, özgür istekleriyle ülkelerine dönen TIP ve TKP Genel Sekreterleri Nihat Sarın ve Haydar Kutlu'ya yapılan işkenceyi güdülle kinadığı sözlerine ekledi.

Yılmaz ayrıca, ülkemiz gençliğinin Filistin halkının hakkı davasını desteklediğini belirterek dayanışma selamını ilettili. 12 Eylül ile birlikte, gençliğe de demokrasiyi kazanma görevinin verildiğini ve gençliğin istemlerinin ancak gelişkin demokrasi ile elde edilebileceğini söyleyen Yılmaz, sözlerini şöyle sürdürdü, "Örgütlenmenin önü tikanarak, akan suyu önüne set çekilemez, demokrasi istemlerimizden vazgeçmemiz isteniyor. Ancak, setin ardında biriken sular duvarları dövyüyor. İşte, Netaş, Petrol-İş, Migros, Deri-İş grevleri! İşte

üniversite gençliğinin YÖK'e karşı amansız kavgası! İşte, işçi sınıfının örgütüllüğüne yönelen en son saldırılara karşı Netaş Direnişi! Yemek boykotları, açlık grevleri! Bunlar mücadelenin birer parçası.

Tüm bu sorunların üstesinden gelinmesi için gençlerin dergist Yarın, yedi yıldır her türlü baskı ve engellemeye rağmen mücadeleye devam ediyor. Sesimizi susturmayı hedefleyenler, her geçen gün yeni bir barikat kuruyorlar. Kağıt zamlarıyla, basın yasasıyla, toplantı yoluyla bizi susturmaya çalışıyorlar. Tüm bunlara en güzel yanıtımızı sesimize sahip çıkarak vereceğiz. Şimdi de Kartal'da büromuzu açarak bu onuru sizlerle paylaşmak istiyoruz. Ülkenin bugününde ve yarınında söz hakkı için, sorunlarımızı paylaşmak istiyoruz. Yılmaz, gençliğin gerçekte eğitim, iş, giyimli bir gelecek ve ülkenin bugününde ve yarınında söz hakkı istediğini, silahsız, savasız, sömürsüz barış dolu bir dünya istediğini belirtti. Politik güçlerin ülkenin dönmelemlerini ve özgür yaşama alanının en doğal insan haklarından biri olduğunu söyleyen Yılmaz, gençliğin; insanların düşüncelerini ne denli önemse görmelerine son verilmesini istediğini ve işkencenin basına yayınlanıp son kurbanları, özgür istekleriyle ülkelerine dönen TIP ve TKP Genel Sekreterleri Nihat Sarın ve Haydar Kutlu'ya yapılan işkenceyi güdülle kinadığı sözlerine ekledi.

"Kurtuluş tek tek olmayacaktır Hep birlikte kurtulacağız Hep birlikte mücadele edeceğiz Hep birlikte kazanacağız. Şelam duyduğunuz ve Türkiye'nin aydınlık geleceğidir!"

Günizi, Grup 7. Gün, Grup Bengi Türkü, Grup Merhaba ve Hüseyin Başaran'ın katıldığı dinletileri kabakbalık bir izleyici topluluğu coşkuya izledi. Kartal Sanat İşliği yönetmeni Halit Ergör de sunuculuğunu yaptığı dinletilere, çeşitli sanatçılarından okuduğu şiirlerle katıldı. Ayrıca, İfsak'tan Baytekin Kara'nın hazırladığı "İnsan Manzaraları" konulu dua gösterisi de ilgiyle izlendi.

Şölene yollanan çok sayıda mesaj utanı sınırlı geldi. Bu mesajlardan, Otomobil-İş Genel Merkezi ve Umurlarıye Şubesi'nden gelenler işçi sınıfı ve gençliğin dayanışmasının güzel örnekleriydi.

Genç Arkadaşlar,

İşçi sınıfımızın en savaşkan kolu metalurji işçileri ve onların tek Demokratik, Sınıf ve Kitle Sendikacılığı anlayışını benimseyen örgütlü Türkiye Otomobil-İş Sendikası adına şöleninizi selvgiyle, coşkuyla selamlıyoruz!

Biliyoruz ki, gençliği olmayan yarını olamaz. Biliyoruz ki, Yarın gelişmelerdir. Biliyoruz ki, gençliğe güvenmeyenler, ona omuz vermeyenler, onlara yol göstermeyenler yok olup gideceklerdir. Biliyoruz ki, Sizler bizim aydınlık geleceğimizin

teknisyenlerisiniz. Sizler bizim bir parçamız, yüreğimizin, beynimizsiniz. Ve biliyoruz ki, Yolunuz işçi sınıfının savaşkan ve utkan yoldur. Savaşyorsunuz, kazanacaksınız. İşçi sınıfımız kazanacak. Sizleri kulluyoruz. Sizleri kucaklıyoruz.

T. OTOMOBİL-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZ YÖNETİM KURULU ADINA İLHAN DALKILIÇ GENEL BAŞKAN

ABONE KAMPANYASI SONA ERDİ

7. Yıl Abone Kampanyamız, bu sayımla birlikte sona eriyor. Abone olan, abone bulan, dergimizin yaygınlaşması için çaba gösteren tüm okurlarımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz. Abone kampanyamıza süresince çağrımıza gelen içten mektuplar bizleri yüreklendirdi. Çalışmamızın karşılık bulduğunu görmek, daha iyi daha güzel "Yarın"lar için güç verdi. Daha iyi, daha güzel Yarın'ları okurlarımızla birlikte ulaştık dileğimize...

YENİ ABONE ÜCRETLERİ

Nisan ayından başlayarak abone ücretlerimiz artıyor. Yırtıcı yıllık: 9000 Lira Yırtıcı altı aylık: 4700 lira Yırtıcı üç aylık: 45 DM Yırtıcı altı aylık: 24 DM

YARIN ABONELERİNE HER AY YENİ ARMAGANLAR

Her ay abonemize kitap, 2 abonemize 6 aylık abonelik, 2 abonemize kağıt armağanlarımız sürüyor.

BU AY ARMAGAN KAZANAN ABONELERİMİZ

Abonelerimizden M. Kadir (Gül Metris Coşkun/İstanbul), Rüben Sümbüloğlu (Bursa) kitap, Kemal Şahin (Ankara) ve Tekin Öner (İstanbul) kağıt ve Veli Lök (İzmir) ve Hüseyin Özcan (İzmir) altı aylık abonelik kazandı.

7. CİLDİMİZ ÇIKTI

7. cildimiz (65-76) 6.500 Lira 6. cildimiz (57-66) 4.000 Lira

CLT KAPAKLARI

6. ve 7. cilt kapakları 2.000 Lira

MÜZİK GRUPLARIYLA SÖYLEŞİ

MERHABA MÜZİK "her grup özgün yanını sergileyebilmelidir.

YARIN □ Topluluğunuz kaç kişiden oluşuyor ve topluluk üyelerinin yaş ortalamaları nedir? Bu anlamda genç bir topluluk musunuz?

GÖKSUN DOĞAN ■ Topluluğumuz, zaman zaman değişmekle beraber 6 kişiden oluşuyor. Bu arkadaşlara ben son zamanlarda aramızda kışın müzik bilgisayarmızı da ekliyorum. Çünkü o da bir çok enstrümanın görevini yerine getiriyor, bize büyük yardımcı var. Yaş ortalamamız 24-25 civarında, yani genç bir topluluğuz.

□ Topluluk elemanlarının meslekleri neler? Topluluğunuz ne zaman kuruldu ve bugüne kadar hangi etkinliklerde bulundu?

■ Topluluğumuzun 4 üyesi konservatuar mezunu ya da halen okuyor. Ben ve kardeşim Cem konservatuarda okuyoruz, gruplan Fatih Sağcı ve Birsen Acar konservatuar bitirdiler. Bunun dışında ev kadını bir koristimiz ve mühendis arkadaşımız Bülent Özyay var.

Merhaba Müzik Topluluğu, şu anki kadrosunu bir yıl önce oluşturdu. Ancak daha önceleri de çalışmalarımız 80'lere kadar (tamam, 86'dan sonra da Merhaba Müzik adıyla sürdürülmüştü.)

Bugüne değin şu an hatırlayamayacağım kadar çok-belli yüz yakın-konserimiz oldu, hemen her sendikamız, grevin dayanışma gecesine katıldık. Bunun dışında "Memleketim" isimli ilk kasetimizi geçtiğimiz aylarda çıkardık.

□ Müzik yaparken etkilendiğiniz belli bir tür var mı? Kendi müziğinizi nasıl niteliyorsunuz?

■ Yaşamla ilericilik bakımımızdan ve ilericilik düşüncemizden kaynaklanan bir anlayışımız var. Bu anlayış, kendini mesleğimiz olan müzikte ortaya koyuyor. Biz müzigi bir iş olarak görüyoruz ve müziğinizi toplumsal gerçekçi olarak niteliyoruz. Belki

büyük bir iddia, bunu layık ile yapamıyoruz, belki çok yol katetmemiz gerekiyor, ama belli bir gelişim süreci içindeyiz. Müzik yaparken ilericilik, toplumcu, gerçekçi bir öz taşıyan tüm müzik türlerinden etkileniyoruz.

□ "Genç müzik"ten ne anlıyorsunuz? Genç bir topluluk olarak yaptığınız müziği "genç" buluyor musunuz?

■ Biz genç müzikten yaşanan çağın özelliklerine, toplumsal gelişime uygun düşen müziği anlıyoruz. Bu anlamda da genç müzik yaptığımızı inanıyorum. Yine inanıyorum ki müziğimizin gençliği, bizim gençliğimizden kaynaklanıyor, biz 40 yaşına geldiğimizde de yine "genç müzik" yapacağız.

Bu arada genç müzikle gençler için yapılan müziği ayırmak gerekiyor. Biz gençler için değil, herkes için müzik yapıyoruz ve herkesce dinlenmek istiyoruz.

□ Genç müzikten başka bir de "gençler için müzik" ayırma getirdiniz. Peki bu çerçevede pop müziği nasıl değerlendiriyorsunuz?

■ Pop müzik daha çok gençler için müzik kapsamına giriyor. Ancak yukarıda da belirttiğim ilericilik, toplumsal gerçekçi özellik taşıyan örnekler de çıkabiliyor. Örneğin ülkemizde "Bulusuzluk Özlemi" bence buna sayılabilir ve bu anlamda genç müzik olabilir, dinliyoruz.

□ İlerici müzik anlayışında olduğunuzu belirttiniz. İlerici müzik yaptığınız söyleyen topluluklara yönelik genel bir eleştiri var. Çoğunlukla ilericilik ozanlardan seçilen sözler kaldırıldığında parçaların müzik açısından gelişkin olmadıkları gözlüyor ve "birbirlerine benziyorlar" eleştirisi getiriliyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

■ Müzikteki ilericiliği sadece kullanılan

sözler belirlemez. Müzik, armonisiyle, içeriğiyle, sözleriyle ilericilik olabilir. Aksi halde bu tür eleştiriler ortaysa çıkıyor. Olumsuz bir örnek olarak Ahmet Kaya'nın yapıtları verilebilir. Son derece kötü bir müziğe ilericilik sözler kullanılıyor. Dünya kitlelerin kültürel düzeyi de büyük rol oynuyor. Müzik tamamen geri plana itiliyor ve bir anlamda kitleler kullanılıyor.

Biz her zaman yeni şeyler geliştirebilmeliyiz, çünkü gelişkinlik açısından yeterlilik sınırı yoktur. Bizim bu anlamdaki arayışımız kendimizi geliştirmek, dünya müzik tarihinden yararlanmak biçiminde somutlanıyor. Zaten müzik bilgisayarı denememiz de müzik gelişkinliği açısından arayışlarımızın bir sonucu.

□ Benzer müzik yapıyorlar eleştirisine ne diyorsunuz?

■ Bugün ülkemizde müzik alanında yeni form arayışları sürüyor. Örneğin halk türkülerini çoksesleştiriyor, çağırıyor, bu benzerlikler getiriyor. Bunun yanında kullanılan enstrimanlar sınırlı ve aynı biçim. Bu da benzerlik eleştirilerine yol açıyor. Ama her grup özgün yanını sergileyebilmelidir, bu ise ancak zamanla başarılabılır.

□ Protest müzikten ne anlıyor ve bu müzik türünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

■ Protest müzik varolan kurumsallaşmalara karşı ortaya çıkıyor ve içinde toplumsal gerçekçi bir öz taşıyor. Bu nedenle varolan somut koşullarda protest müzik yaparız. Yürüyüşlerde söyleyebileceğimiz marşlar, türkiyeri bestelenmelidir. Kendi marşlarımızı bestelenmelidir.

□ Benzer müzik yaptığınız topluluklara nasıl bakıyorsunuz? Ortak çalışmalar, örneğin bir politik şarkılar festivali düzenlenmesine yaklaşıyor musunuz?

■ Tüm gruplar arasında sürekli bir iletişim

olmalıdır, birbirimizi öneri ve eleştirilerle zenginleştirilmeli, yönlendirilmelidir. Hatta bunun da ötesinde ortak yapılmaları (örneğin bir dernek ya da bir kooperatif olabilir) gidilebilir.

Biz, Merhaba Müzik Topluluğu olarak Türkiye'de müzik yapan tüm ilericilik topluluklarına çalışmalarından dolayı saygı duyuyoruz. Bunun nedeni de politizasyon çemberini kırarak çalışmalarını sergileyebilmeleridir. Ancak eleştirilerimiz her zaman için var. Örneğin, müzik kurullarıyla bilinmelidir, bu yetersiz. Varolan dinamik büyük oranda yalakanamıyor.

□ Ya ortak etkinlikler, politik şarkı festivali?

■ Biz zaten şu anda da ortak çalışmalar içindeyiz. Pek çok gecede özellikle Yorum ve Bengi Türkü ile çıkıyoruz. Politik Şarkı Festivali elbette yapılmalıdır, bu festivale ilericilik-demokratik tüm topluluklar katılmalıdır.

Söyleşiye "Merhaba Müzik Topluluğu" adına Göksun Doğan katıldı.

YAĞMURLU BİR GECEYE KARIŞIP GİDENSİN

Yağmurlu bir geceye karışıp gidenin Yüreğin öyle umutlu gelecekteken Uzansan kentin üstüne çöken Bu kara bulutları toplasan Ay vuracak ellerine Yoluna ay vuracak

Yağmurlu bir geceye karışıp gidenin Telaşlı adımlarını ardına bakmadan Gidensin üzerine aşkların ayrılıklarını Vazgeçemediklerindir yaşadıkların Bir gün açtığı yerde bin güle dönüştürsün...

Filiz DOĞAN

DEMOKRASİ İÇİN DAYANIŞMA ÇAĞRISI

Biz aşağıda imzaları bulunan yurttaşlar, yurdumuzu uygar dünya önünde küçültücü ve çağın gerisine düşürücü insanlık dışı işlemlerin uygulanması dolayısıyla, devletin sorumlu ve yetkili kişilerini uymayı kaçınılmaz bir yurttaşlık ve yurtseverlik görevi saymaktayız.

Ötedenberi ülkemizde varolan işkence, özellikle 12 Eylül 1980'den sonra kurumlaştırılmış ve bu yüz kızartıcı kurum günümüze dek de sistemli bir biçimde şiddeti artırılarak sürdürülmüştür. İşkence ile yapılan sorgulamalara dayanılarak, suçsuz insanların yargılanmalarının ve mahkum edilmelerinin örnekleri pek çoktur. Böyle mahkumluklar adli hata değil, işkenceciler yüzünden işlenmiş birer adli cinayettir. Bugün işkence görenlerin fizik ve psikolojik tedavileri için Kopenhag'da kurulmuş olan hastanede (rehabilitasyon merkezinde) tedavi görmekte olanların pek çoğu Türklerdir.

Başbakan Turgut Özal, Büyük Millet Meclisi kürsüsünden "her türlü işkencenin karşısındayız" derken ve kendi iktidarları döneminde işkence yapılmamış olduğunu söylerken, bu sözleri dinleyenler arasında gerek muhalefet partilerinden ve gerek kendi iktidar partisinden milletvekilleri bile seçimlerden önce işkence görmüş olduklarını bildirmektedirler. Bugün Türkiye'de ayrıcalıkların konutları dışında nerdeyse her evden bir yurttaş işkenceden geçirmişdir.

İşkencenin basına yansıyan yeni kurbanları TKP ve TİP genel sekreterleri Haydar Kutlu ile Nihat Sargın olmuştur. Bunlara yapılan işkence herkesin ve gazetecilerin önünde, gözleri bağlanarak polis arabalarına bindirilmeleriyle başlamıştır. Her ikisi de ağır işkence altında sorgulandıklarını basına ve kamuya duyurmuşlar ve avukatları da yapılan işkence nedeniyle gerekli yerlere başvurmuşlardır.

İşkence, salt Haydar Kutlu ve Nihat Sargın'a yapılmış olduğu için değil, hangi dünya görüşünden olursak olalım bir yurttaş olarak hepimizi ilgilendirmektedir.

Kendi istekleriyle yurtlarına dönmüş iki insana yapıldığı anlaşılan işkencenin ana amacının, Türk halkına siyasal özgürlükleri ve örgütlenmeyi yasaklayıcı TCK 140-141-142 ve 163. maddelerinin kaldırılması isteklerini sindirme çabasından kaynaklandığı açıktır.

Bütün bu nedenlerle, biz aşağıda imzaları bulunan yurttaşlar;

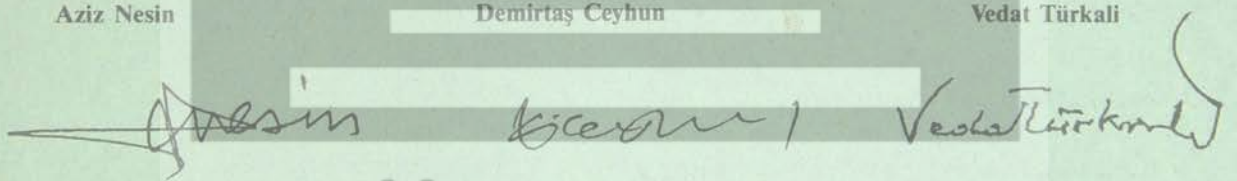
- 1- Ülkemizde insanlık dışı bütün uygulamalara en küçük bir kuşku bırakılmadan son verilmesini,
- 2- Anayasa ve bütün yasalardaki (TCK 140-141-142-163 maddeleri gibi) antidemokratik, insan haklarını ve özgürlüklerini kısıtlayıcı maddelerin kaldırılmasını,
- 3- İnsan haklarına aykırılığın son örneği, sözü edilen TKP genel sekreteri Haydar Kutlu ve TİP genel sekreteri Nihat Sargın'a yapılan işkence olgusunun inandırıcı biçimde üstüne gidilmesini, işkencecilerin işkence edilmeden bulunarak yargılanmalarını istiyoruz.

Bu konularda ortak çaba göstermek ve tam demokratik Türkiye'yi yaratmak için sosyo-politik bütün kurum ve kuruluşları ve demokrat bütün yurttaşlarımızı dayanışmaya çağırıyoruz.

Aziz Nesin

Demirtaş Ceyhan

Vedat Türkali

TÜSTAV

Nükleer Savaşın Ne Beklenebilir?

Ve bütün atomları kaplar habersiz
Gençlikteki ölümden uzaklık
Fazıl Hüsnü Dağlarca

Yaşam bir anlamda savaşım demektir. Varlıkların, yerlerini koruyabilmek, doymak, türlerini geleceğe ulaştırabilmek için savaşımı. Canlıların birçoğu bu yolda bireysel çaba gösterirken bazıları topluluklar oluşturarak güçlerini artırır. Çaba ve savaşımın içgüdüleri, doğal doyumları sınırlar.

İnsan canlılar arasında kendine özel bir yer sağlamıştır. Kişisel becerilerini geliştirmiş, aletler yaratmış, dizgeleri kurmuş, varlığının bilincine ermiş, felsefeye erişmiştir. Ancak, soyut olarak insanı böyle yüceltmek gerçek bir anlam taşımıyor. "Tarih" içinde olduğu gibi "coğrafya" içinde de çelişkilere aykırılıklara varan değişik tablolar bulunuyor. Toplumsal yaşamı yeğlese bile, insanlığı, değer bencillikleri sergileyebiliyor. Geri kalmışlığın yoksunluğu yanında ileri gitmişlik de kendini olağanüstü görmenin sayrılıklarını taşıyor. Dünya içinde ayrı bir dünya yaratan insan, ekseninde kendi benliğini bulduğu bir savrulmada herşeyi yitiriyor, neleri yitirdiğinin de pek ayırımıda olmuyor.

Bu umutsuzluk tablosu da tam anlamıyla gerçek değil. Çünkü yaşamda kendi kendini yenileyen, tazeleyen bir kuvvet, güç var: Gençlik. Gençlik her şeye yeniden başlayabiliyor, umutları canlandırıyor.

Bu gel-gitler arasında, insanlık çizgisinin belli bir yönde ilerlediği de görülüyor: geri dönüşmez kavramlar geliyor. İşte bugün gene bir dönüm noktasındayız. İnsanlığı toptan yok edebilecek nükleer silahlar karşı gittikçe artan bir direnme gücü oluşuyor.

Dünyada bu alandaki çalışmalara katkı olarak yurdumuzda da kamuoyu oluşturmak üzere Nükleer Savaşın Önlenmesi için Hekimler Derneği (NÜSHED)ni kurduk. Derneğimiz yasal olarak tüzel kişilik kazanmış olmakla birlikte, tüzüğü yönetince henüz onaylanmadığından dış ilişkilere girişemiyoruz. Bütün dünyada 60'a yakın ülkeden 170 binden çok üyesi bu-

lunan bu uluslararası kuruluş, IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War), 1985 Nobel Barış Ödülünü kazandı. Bununla birlikte nükleer savaşın önlenmesi için yapılan çalışmalara ilgi göstermeyenler, hatta küçümseyenler var. Ancak biz, her konuşmanın, her girişimin bir etkisi olacağına, aymazlığı azaltacağına inanıyoruz.

Günümüzde benimsenen bazı saptamaları şöyle sıralayabiliriz:

Günümüzde benimsenen bazı saptamaları şöyle sıralayabiliriz:

- Nükleer silahlar düşmana olduğu kadar tarafsızlara, hatta kullanan tarafa zarar verecek mantık ve ahlak dışı silahlardır. Bu yüzden yerel veya genel olarak kullanılması göze alınmaz.
- Kullanılmayacak silahların yapılması akla aykırıdır.
- Aykırı bir iş için bunca yatırım, harcama boşunadır.
- Her deneme, en azından çevresi için, büyük çekince oluşturmaktadır. Geçen gün ABD'de beş bin kişilik bir halk topluluğu, bunun ayırımıda olarak, Nevada çölünde nükleer deneme yapılmasını istediğiyle yürüdü.
- Çocuklarımız, gençlerimiz, riskli görüşleri gelecekteki yüzünden güvensizlik duymakta, kuşku içinde yaşamaktadırlar.
- Ellerinde insanlığın geleceğiyle oynayabilecekleri silahları bulunduranlar daha kolaylıkla ruhsal bunalıma düşebilirler.
- Ruhsal bunalıma düşenler ya da önceden ruhsal dengesizlik içinde bulunan yöneticiler akıl başta iken yapılamayacak işleri yapabilirler.
- Nükleer savaşın korunmak için yapılan sivil savunma hazırlıkları yararsız çabalarlardır. Hiç bir zaman galası yapılamayacak oyun provalandır.
- Bugün, Nazilerin yaptığı soykırma karşı çıkmadığı için Waldheim suçlanıyor. Nükleer savaş riskini bilip de sesini çıkarmayanların ondan ne ayrımı var?
- Terörizmin bile bir amacı var. Fedai kendini ölüme atarken arkasında yaşatmak istediği bir şey bırakır. Nükleer savaşın sonunda elde ne kalacak? İnsanlık tarihinde umut verici, önemli dönemeçlerden birindeyiz. Orta erimli füzelere kaldırılması ile ilgili Reagan-Gorbaçov anlaşmasının silahsızlanma yolunda iyi bir başlangıç olmasını diliyoruz.

* Prof. Dr. Leziz Onaran; "Nükleer Savaşın Önlenmesi İçin Hekimler Derneği" Genel Başkanı.

İselerilerarası yazı yarışması

Dergimiz, geçen sayısında duyurusunu yapmış olduğu "İselerilerarası Yazı Yarışması" çerçevesinde, Seçici Kurulun, yarışmaya katılanlar arasında belirleyeceği 2 iselilyi, YARIN Dergisi Büyük Ödülü olarak, Ağustos ayı içerisinde Yunanistan Gençlik Barış Komitesinin konuğu olarak, yurt dışına gönderiyor. Ayrıca, Seçici Kurulun saptayacağı yazılara İNSAN HAKLARI DERNEĞİ, BİLAR A.Ş., TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ, NÜKLEER SAVAŞIN ÖNLENMESİ İÇİN HEKİMLER DERNEĞİ ve ÇAĞDAŞ GAZETECİLER DERNEĞİ ile çeşitli kuruluşlar ÖZEL ÖDÜLLER verecek; dergimiz de ön elemeyi aşan iselileri çeşitli armağanlarla ödüllendirecektir.

YARIŞMANIN KONUSU:

"Türkiye ve Yunanistan Gençliğinin Ortak İstemi: Barış, Dostluk, Kardeşlik!"

YARIŞMANIN KAPSAMI:

Dileyen her lise öğrencisi, konuya ilişkin seçtikleri üslup ve şekilde, şiir hariç, edebiyatın her türünde yazı gönderebilir.

YARIŞMA JÜRİSİ

M. İlhan Erdost (İHD Ankara Şube Başkanı, yayımcı, yazar)
Demirtaş Ceyhan (Türk-Yunan Dostluk Derneği kurucusu - yazar)
Mustafa Ekmekçi (Gazeteci-yazar)
Niyazi Altunya (Abece Dergisi yazarlarından - öğretmen)
Mustafa Okan (Yarın Dergisi Yazı İşleri Yönetmeni)

YARIŞMAYA KATILMA KOŞULLARI

- Gönderilecek yazıların uzunluğu 1 daktilo sayfasından az, 4 daktilo sayfasından çok olmamalı.
- Yazılar tercihan daktilo edilmiş olarak, ya da okunaklı bir el yazısı ile yazılmalı.
- Yarışmaya katılacak öğrenciler yazılarını, katılma formu ile birlikte YARIN DERGİSİ YAZI YARIŞMASI, SAĞLIK SOKAK 56/7, YENİ ŞEHİR-ANKARA adresine elden, ya da posta ile göndermelidirler.
- Yazılar en geç 31 NİSAN 1988 tarihinde elimizde olacak şekilde gönderilmelidir.
- Her öğrenci yarışmaya bir yazıyla katılmalıdır.
- Katılma formu YARIN Dergisi Şubat, Mart, Nisan 1988 sayılarında verilecektir.
- Yarışma sonuçları YARIN Dergisi Haziran sayısında ve basında duyurulacaktır.
- Yarışma ile ilgili bilgiler dergimiz merkez ve bürolarından sağlanabilir.

LİSELİLERARASI YAZI YARIŞMASI KATILMA FORMU

Tarih: ...../...../1988

Adı, Soyadı : .....
Doğum yeri ve tarihi : .....
Okumakta olduğu okul ve sınıf : .....
Süreklili adresi : .....

